

tabor 78

taborniška revija
letnik XLIX

2005
560 SIT

STROKOVNO

31	Kosobrinovi pripravki
31	Natečaj
32	Koktajli
32	Kemija v taborništvu
33	Astronomija
34	ŽVN
35	Orientacija
36	Nasveti vodjem

AKTUALNO

4-5	Tema meseca
6-7	Klepet
8	Karikatura
9	Kolumni
10-11	Taborniške novice
12-13	Starostne veje
14-15	Statut
16	Kam s smetmi?
17	Rdeči petelin

POTEPANJA

18	Potepanja - Sodniški seminar
18	Potepanja - Predstavitveni tabor
19	Piratski izziv
20-23	Mnogoboj
24-25	Poster
26-27	Intervju
28-30	Tabor na obisku

KDAJ?

KAJ?

KDO?

julij-avgust 2005

25. junij -3. julij	Tečaj orientacije in topografije	znanje.rutka.net
8. -13. julij	Tečaj bivanja v naravi in pionirstva	znanje.rutka.net
29. julij - 10. avgust	Eurojam (Anglija)	www.eurojamlive.org
30. julij - 6. avgust	Lokostrelski tečaj	znanje.rutka.net
14. - 21. avgust	Tečaj za vodje - načelnike družin, klubov, čet in rodov	znanje.rutka.net
10. september	TOTeM (Ilirska Bistrica)	totem.rutka.net

Pregled poletnih vodniških tečajev

Termin	Kraj/Organizator	Kontaktna oseba
30. 6. - 9. 7.	Ribno pri BleduR/JZ	Janez Rošer (janez.rosjer@email.si)
9. 7. - 18. 7.	Ribno pri BleduR/JZ	Janez Rošer
18. 7. - 27. 7.	Ribno pri BleduRPG	Tomaž Sinigajda (sini@rutka.net)
14. 8. - 25. 8.	Še ni znanoM/ZT Ljubljana	Miša Hoker (mhojker@volja.net)
14. 8. - 22. 8.	Kal-KoritnicaM/ZT Ljubljana	Urška Bergant (urska.bergant@rutka.net)
17. 8. - 27. 8.	MarindolZTO Kranj	Matjaž Švegelj (matjaz.svegelj@rutka.net)

Prijave pošljite čimprej na znanje.rutka.net oz. kontaktnim osebam s seznama. Podrobne informacije pri Nini Arnuš -

taborniška revija
 letnik XLIX 2005

V.D. glavnega in odgovornega urednika: Aleš Cipot.
 Pomočnik urednika: Miha Bejek.
 Urednik fotografije: Blaž Verbič.
 Predsednik izdajateljskega sveta: Igor Bizjak.
 Novinarji in sodelavci: Barbara Bačnik, Maruša Baša, Jaka Bevč, Aljoša Bizjak, Sergeja Bogovič, Jure Brankovič, Tina Bržan, Meti Buh, Jošt Bukovec, Borut Cerkvenci, Tanja Cirkvenčič, Ajda Drozg, Miha Eder, Jure Habjanič, Tomaž Hudomalj, Irena Jeretina, Klemen Kenda, Primož Kolman, Blaž Kovačič, Jernej Kovačič, Daša Lamut, Nina Medved, Frane Mereša, Boris Mrak, Dušan Petrovič, Tadej Pugelj, Lea Repič, Tone Simončič, Aleš Skalič, Iris Skrt, Matic Stergar, Tomaž Smigajda, Katjuša Šavc, Goran Tomšič in Jasna Vuradin Popovič.

Lektoriranje: Špela Gorup, spela.gorup@rutka.net.
 Ustanovitelj, izdajatelj in lastnik Zveza tabornikov Slovenije, Ljubljana, Parmova 33. TABOR sofinancira Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport Republike Slovenije.

NASLOV UREDNIŠTVA:

Revija Tabor, Parmova 33, 1000 Ljubljana. Telefon 01/30008-20, fax 01/4361-477, e-pošta: tabor@rutka.net, info@zts.org.
 WWW: <http://www.zts.org>.

Cena posameznega izdoda je 560 SIT, letna naročnina je 4900 SIT, za tujino pa letna naročnina s pripadajočo poštnino.
 Transakcijski račun: 02010-0014142372.

Rokopisov in fotografij ne vračamo.

Upoštevamo samo pisne odgovore do 31. januarja za tekoče leto.

Revija izhaja vsak drugi petek v mesecu.

DDV je vračunan v ceno.

Grafična priprava in tisk: Tridesign d.o.o., Ljubljana.

Številka je bila tiskana v nakladi 1800 izvodov.

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 792.
 ISSN 0492-1127

Absolutni zmagovalec v izboru za namlajšega, najmanjšega in najlepše urejenega tabornika na državnem mnogoboju!

RAZVEDRILLO

37	Iz taborniške pesmarice
38	Adrenalin
39	V spomin
40	SOS
41	Faca
42	Dotik
43	Ježkov kotiček
44-45	Fotostrip
46	Igra
46	Rebus
46	Stric volk
47	Nagradna križanka

UVODNIK

Nikomur ni lepše kot je nam 😊

Že več let spremljam izmenjavo mnenj na Rutkinem spletnem forumu in običajno po kakšni večji akciji naletim na kritike tabornikov, ki so se akcije udeležili, in največkrat so uperjene na organizatorje. Gre tako za čisto nepomembne malenkosti, kakor tudi za bolj resne opazke ali celo zamere. Prav je, da na ta način sporočamo svoja opažanja, ki so konstruktivno zapisana lahko v veliko pomoč organizatorjem akcij.

Včasih, sicer redko, se vseeno ne morem znebiti občutka, da nekateri iščejo dlako v jajcu. Takrat tečnobam ustreza le malo stvari. Res jim ne bi škodilo, če bi jih od časa do časa postavil v položaj tabornikov svojega rodu. Če bi se bili prisiljeni na prav vse akcije voziti več ur samo v eno smer, za stroške (ene same akcije) goriva, cestnin, prehrane oziroma prijavnino potrošiti recimo pol študentskega meseca, bi verjetno poskušali izkoristiti vsako minuto dneva, predvsem pa bi na vse skupaj gledali bolj optimistično in manj kritično. Čeprav menim, da je (ne)dlakocepstvo v bistvu samo odraz stanja duha.

Kdo pa smo taborniki? Smo samo amaterji, ki počnemo to, kar počnemo, iz veselja. Koristimo svoj prosti čas. Bodimo ponosni na to, kar imamo, na to, kdo smo in člani katere organizacije smo!

Aleš

ales.cipot@rutka.net

UVODNIK

Kako zdravo hrano uživamo na tabor-niških akcijah?

Tokratni kolumnisti in gostja Klepeta bodo veliko povedali o alkoholu in cigaretah, zato se sam raje posvečam še enemu zelo pomembnemu področju zdravega življenja.

Kadar je govora o 12. taborniškem zakonu, vedno začnemo in končamo pri alkoholu in cigaretah. Vendar se škodljive navade po obsegu in pogostnosti ne pričnejo in ne končajo pri obeh omenjenih substancah. Drži pa, da so težave in odzivi največji, kadar pride do prekomernega uživanja obeh, kakor tudi drugih neželenih ali celo prepovedanih substanc.

Verjetno ste že prišli do spoznanja tudi sami, da je vse več otrok in mladostnikov predebelih. Na to vpliva ogromno dejavnikov, izpostavil bi dva: prekomerno uživanje nezdrave prehrane in premajhna telesna aktivnost. Žal tudi v taborniški organizaciji damo veliko potuho mladostnikom (v bistvu samo prilivamo olje na ogenj) z nezdravo prehrano na akcijah. Do tega prihaja predvsem zaradi nepoznavanja področja živil oz. prehrane in zaradi omejenih denarnih sredstev. Izbira živil in njihova priprava je v večini primerov zelo slaba, da ne rečem celo strupena za človeško telo. Sam vidim največje težave v nepriemnem razporedu obrokov čez dan, njihovem »doziranju« in manj primerni biološki sestavi živil (vsebnosti beljakovin, ogljikovih hidratov, maščob, vitaminov, mineralov in ostalega) po posameznih obrokih.

Poudariti želim, da ne gledam na zdravo prehrano v smislu živeti čim dlje, ampak predvsem živeti bolj kakovostno; in to sporočilo bi morali prenesti mladostnikom. Kar se tiče uvajanja zgoraj omenjenih osnov zdravega življenja v taborniški program, sem pesimist (čeprav je v taborništvu resda veliko stvari, ki bi jih morali spremeniti pred spreminjanjem prehrane – a tokrat teče beseda o 12. taborniškem zakonu). Prepričan sem, da bo tako stanje kot je danes ostalo nedotaknjeno še vsaj desetletje in bo prepuščeno več ali manj redkim prebiskom oza-veščenih posameznikov v vodstvu taborjenja oz. zimovanja.

Aleš

ales.cipot@rutka.net

Uživanje alkoholnih pijač in kajenje

K razmišljanju smo povabili tri goste, ki vsak s svojega zornega kota prenašajo lastna stališča in izkušnje v Tabor. Luka – kot starešina več zletov z vidika odgovornosti, Gašper – kot večkratni vodja varnostne službe in Rade – kot predstavnik (za naše razmere) vzorno urejenega rodu v smislu današnje tematike. Upam, da bomo pomagali še tistim redkim posameznikom v taborniških vrstah izoblikovati stališče do tokratne tematike, če jo morebiti še nimajo.

Vzgojni dogovor v praksi

Rade Pribakovič (37), rade.p@siol.net, RSV Ljubljana, starešina rodu

V rodu Sivega volka smo že pred leti oblikovali dogovor, da na taborjenjih in drugih aktivnostih kajenje in pitje alkoholnih pijač ni dovoljeno. Dogovor velja za vse člane, ne glede na starost oz. vejo. Pozitivna okoliščina pri upoštevanju dogovora je tudi ta, da so med vodniki in starejšimi člani redni kadilci precej redki. V rodu si seveda ne zatiskamo oči pred tem, da tudi naši člani kadijo in pijejo alkoholne pijače. Zato z dogovorom določamo meje sprejemljivega obnašanja. Zaenkrat je ločnica med sprejemljivim in nesprejemljivim precej ostra, vendar smo v ospredje postavili vzgojne dejavnike kot tiste, ki ne dopuščajo kompromisov. K zdravemu življenjskemu slogu, k prijaznemu odnosu do narave in k celostni vzgoji otrok in mladostnikov ne sodijo razvade in odvisnosti. Kršitve dogovora vsakokrat obravnavamo na rodovi upravi, v dosedanji zgodovini rodu pa smo najostrejšo kazen, izključitev iz rodu, uporabili le trikrat.

O dogovoru načenjamo razpravo vsakih nekaj let, praviloma takrat, ko dozori naslednja generacija. In ti nasledniki ponavadi izpostavijo dva problema. Prvi je neskladnost ('nenačelnost') med deklarativnim nasprotovanjem kajenju in pitju alkoholnih pijač pri tabornikih in 'resničnim' življenjem mladostnikov, ki vključuje tudi eksperimentiranje z dovoljenimi in nedovoljenimi drogami. Drugi pa je polnoletnost in posledična samostojnost odločanja in zrelost presoje; polnoletnost naj bi namreč mladostniku sama po sebi že omogočala ločevati med dovolj in preveč piva. Moj odgovor na to je, da gre za lažne dileme. Taborniki ne živimo v nekem izoliranem svetu, imamo pa vso pravico povedati, da taborništvo pomeni tudi zdrav življenjski slog, da v tem duhu vzgajamo otroke in mladostnike, in da morajo člani tega kluba sprejeti in upoštevati nekajenje in nepitje alkoholnih pijač kot vrednoti ter delovati z zgledom pri tabornikih in v družbi. Pri tem ne gre za vprašanje pravic posameznika, ampak za zdravo pamet. Kajenje (ne samo tobaka) in pitje alkoholnih pijač je škodljivo za zdravje, o čemer ni nobenega dvoma, oboje pa ima tudi negativne socialne učinke. Glede polnoletnosti pa je moj argument ta, da starost sama po sebi nikomur ne zagotavlja razsodnega odločanja in da polnoletnost ne prinaša preskoka med privilegirane, ampak kvečjemu med bolj izpostavljene in bolj odgovorne.

Kompromis?!

Luka Okorn (31), luka.okorn@gmail.com, RDR Medvode, starešina Obljubljanske OOTZS, starešina 1. Pow-wow (zleta za GG) ZTS

Tema meseca, kajenje in uživanje alkohola na tabornih, zletih in drugih taborniških akcijah, je prišla ob pravem času, ker se sezona le-teh pravkar začinja ... Lahko bi trdil, da sta ti dve na(raz)vadi ob takem času vedno večkrat na sporedu in zavzameta kar nekaj prostora na dnevnem redu marsikaterega organizacijskega odbora, zapisnikih in debatah v taborniških vrstah. S podobno situacijo smo se soočili lani, pred organizacijo zleta Pow-wow. Organizacijski odbor je temo "kaj storiti z alkoholom in kajenjem" obravnaval kot prioriteto že vsaj pol leta prej. Med obravnavo so se kresala razna mnenja, zmagalo pa je tisto, ki je predstavljalo podlago

na taborniških akcijah

TEMA MESECA

za pravilnik oziroma kodeks obnašanja na zletu, ki je bil sestavljen prav za Pow-wow. Alkohola na zletnem prostoru ni bilo moč kupiti, tudi odraslim osebam ne, kajenje pa je bilo dovoljeno osebam nad zakonsko določeno starostjo na zato posebej označenih in pripravljenih prostorih ter v času, ko se ni izvajal program ali ko so to posamezniku dovoljevale obveznosti. Največ kritik je požela odločitev, da se alkohol, na primer vsaj pivo, ne bo točilo niti v kantini namenjeni osebju po končanem dnevnem programu, ter da mora biti vodnik vedno s svojimi člani voda, kar pomeni, da je bilo druženje med starimi prijatelji (člani osebja in vodniki) onemogočeno. Seveda pa je bil polnoletnemu osebju zvečer omogočen izhod z zletnega prostora. Je bil to dober ali slab kompromis? Zakonsko in varnostno je bil to edini mogoč način, z vidika druženja in sprostitve po opravljenem delu pa je bilo to seveda za vodnike in osebje veliko razočaranje, za organizatorje bodočih tovrstnih akcij pa slaba potponica. Brez vodnikov in osebja pač ne gre in mladi se radi družimo ter, pošteno povedano, po vseh dnevnih naporih spijemo tudi kakšno pivo. Prepovedali bi lahko tudi kajenje vsem udeležencem, pa je obveljal zgoraj napisani kompromis in mislim, da je prav tako, ker se v nasprotnem primeru marsikdo ne bi mogel zadržati in bi kadil na skrivaj ter tako posledično ogrožal požarno varnost na samem zletu. Neprimerno se mi zdi moraliziranje, kaj taka oseba sploh počne v taborniških vrstah in na takšni akciji, če se ni zmožen vzdržati svojih razvad, saj v trenutni situaciji ne kaže biti bolj papeški kot papež.

Sodeloval sem na marsikateri akciji, bil član štaba zadnjih treh zletov in odprave na Techuano, taborovodja in starešina taborov in tako doživel marsikateri dogodek, sisteme nadzora in obvladovanja ter njihove padce prav pri tej tematiki. In kaj lahko zaključim? Odločitve za popolno prepoved obeh "pojavor" terjajo nadzorne aparate zavidljivih razsežnosti, veliko energije, brezpogojno izvrševanje pravilnika, izvršene sankcije nad kršitelji s solzami v očeh in nepredvidljivimi posledicami, saj jih izvajamo nad svojimi nasledniki. Odločitev za nasprotno pot, ki stremi k popolnemu zaupanju v udeležence, da se bodo držali vsaj vzgojnega dogovora ali se ravnali vsaj po nekih civilizacijskih normah, če ne že po taborniških zakonih, pa lahko (žal!) vodi v katastrofo. Vse je odvisno od ciljne skupine udeležencev, njihove starosti, predvsem pa števila, ki botruje marsikateremu sociološkemu pojavu. Pri tej tematiki je rešitev ustrezen kompromis in želim vam, da prav vaša skupina organizatorjev taborniške akcije odkrije pravega.

Tu, pa tam ...

Gašper Rupnik (28), guster@rutka.net, RKV Postojna, starešina Južnoprimorsko-notranjske OO ZTS, vodja varnostne službe na zletih v Tolminu in Ilirski Bistrici

Dokler bodo alkohol, tobak in ostale droge na voljo, do takrat bomo ljudje ne glede na ceno, posegali po njih. Taborniki, žal, nismo izjeme.

To lahko na podlagi izkušenj, ki sem jih pridobil kot vodja varnostne službe na zletih v Tolminu in Ilirski Bistrici in v moji taborniški praksi, z gotovostjo trdim. Vsak razu-

men se bo strinjal, da s plašnicami na očeh ne moremo mimo trendov v času in družbi.

Menim, da bi morali in zmogli v naši organizaciji posvečati več energije in sredstev za celovito, stalno, preventivno vzgojo naših članov. Člani bi se morali zavedati kaj počno. Koliko in kako si škodujejo? Zakaj zlorabljajo alkohol, tobak in druge droge? Ampak ker se tega ne zavedajo, mi pa temu ne posvečamo dovolj pozornosti se nam vse prevečkrat zgodi, da v zavetju noči ali še bolj drzno - sredi belega dneva, naletimo na opite, zakajene ali zadete tabornike in tabornice. Fino!? Kaj naj s temi člani? Kot organizacija, ki daje možnost popravljanja napak na orientacijah in topo testih smo jim seveda dolžni dati možnost, da popravijo tudi tovrstne napake. Ali pa tudi ne? Kdo je tisti, ki o tem odloča? Statut, rodova, disciplinska? Posameznik?

Ponudimo svojim članom dovolj privlačnih vsebin, drznih izzivov in možnosti za dokazovanje. Tako se jim ne bo potrebno dokazovati v hazardu z lastnim zdravjem.

Praksa na večjih akcijah? Po hitrem pregledu velikih akcij na naših tleh se jasno pokaže, da je tabor obdan z žico in stražnimi stolpi, kjer se vsak vstop in izstop nadzira, pregleda vsa vnesena oprema in osebe, nestvarna iluzija. Tak tabor tudi ne bi bil v skladu z našimi načeli. Ker represija ne pride v poštev, menim, da se v naši organizaciji lahko zanesemo le na samokontrolo in zgled.

Kje se začne zgled v prostovoljni taborniški organizaciji? V GŠ Bohinj? Na vodniških tečajih? Na sestankih? Na taborjenjih? V domačih lokalih? Na domačih ulicah? V resnici ni pomembno, kje se začne, pomembno je, da je stalen, povsod enak in nedvoumen. Zgled naj bo tak, da ga lahko vsak član naše organizacije vzame za svojega in da ga hkrati skoraj vsak starš odobrava. Stoji naj na jasno izraženih vrednotah, poudarjenih skozi celostni vzgojni proces. In nenazadnje je le v naših močeh, da poskrbimo za tolikšno mero samokontrole in samospoštovanja, da se nam ne bo zgodil tisti "tu pa tam".

Prohibicija in prepoved? Pokukajmo v novejšo zgodovino: zlet v Velenju, Tolminu, Ilirski Bistrici, Techuano, MOOT ...? Različne starosti, različne kulture, različne navade, konec koncev različni zakoni. Povsod so se videle "kresničke", povsod se je našel kdo, ki ni bil "brezhiben" in kakšen, ki mu je muha padla v obe očesi hkrati. Ne glede na ukrepe. Posledice so bile različne. Od opominov, pogovorov, do klica staršem. Javnih organov (uradno), hvala bogu, pri tem še nismo potrebovali. Ali bo vedno tako? Kadarkoli se lahko "okajena" skupina mladih tabornikov in tabornic nabaše v premajhen avto in s tabora odbrzi na drug "žur". "Bad press" je silno neprijetna zadeva.

Škodljive razvade lahko do neke meje poskušamo omejevati ali usmerjati. Naj se sliši še tako noro, ampak, na Pow-wowu so se kadiški kotički obnesli. Seveda v takih kotičkih posedajo le polnoletni člani in nikakor ne otroci. Solidno so se obnesli izhodi v mesto za odraslo osebje in vodstvo. V obeh primerih je veliko vlogo odigrala samodisciplina. Menim pa, da bi samodisciplina bila hud boj (in najbrž izgubila) v primeru lokalne kantine. Zato mislim, da kantina, kjer so na razpolago alkoholne pijače, na take akcije ne sodi.

Naj povzamem v nekaj besedah: izobraževanje, ozaveščanje, ponujanje alternativ in privlačnih izzivov, drznosti. Na samem koncu pa še omejevanje škode s pomočjo usmerjanja ob hkratnem upoštevanju zakonskih določil in predpisov. Pa naj se vam "tu pa tam" ne zgodi prevečkrat.

O drogah med taborniki

Dr. Zdenka Čebašek - Travnik (50), doktorica znanosti, zdravnica, specialistka psihiatrije, v Psihiatrični kliniki Ljubljana odgovorna za izobraževalno dejavnost, poučuje tudi na Medicinski fakulteti v Ljubljani, več kot petnajst let dela tudi v preventivi, je avtorica številnih strokovnih in poljudnih besedil o problematiki odvisnosti. V 70. letih kot osnovnošolka in gimnazijka članica murskosoboškega rodu Vitki topoli, ki je pozneje postal sestavna četa Veselega vetra, letos obnovila članstvo v taborniški organizaciji - Bistriški gamsi v Kamniku.

Kako gleda stroka na uživanje alkohola in kajenje, se pravi psihoaktivnih snovi, s katerima se v taborniškem življenju najpogosteje srečujemo?

Stroka ima na podlagi dokazov pridobljenih iz številnih raziskav veliko informacij o tem, kako posamezne psihoaktivne snovi (to so vse droge) spreminjajo možgane. Nekatere od teh sprememb sočasne, druge povzročajo trajne ali vsaj zelo dolgotrajne spremembe, nekatere spremembe pa ostanejo trajno. Vsaka droga ima sicer svoj način delovanja, njihova skupna lastnost pa je, da spreminjajo zaznavanje, razpoloženje, razmišljanje in posledično tudi vedenje posameznika. Uživalci segajo po določeni drogi zaradi želje po doživetju spremembe, ki naj bi jim jo ta snov omogočila. Če snov deluje na zaznave, jim na primer svet deluje lepši, bolj vznemirljiv, kadar vpliva na razmišljanje, se na pri-

mer ob težavah ne vznemirjajo, če droga spremeni razpoloženje - postanejo na primer boljše volje. Gre za spremembe, ki jih uživalci ne znajo (ne zmorejo, ne želijo) doseči po naravni poti, za katero je potrebno pač vložiti veliko več navora. Droge torej predstavljajo nekakšne bližnjice iz običajnega, vsakodnevnega življenja v neko drugačno stvarnost. Zanimivo je, da se pri uživalcih spremenijo tudi norme oziroma pravila o tem, kaj je prav in kaj ni. Tipičen primer je oseba, ki uživa alkoholne pijače in gre pod vplivom alkohola za volan. Pri tem ne premišluje o tem, da za druge udeležence v prometu predstavlja resnično nevarnost, temveč jo zanima le to, da pride čimprej do cilja. Se čudite, ker sem med drogami omenila alkohol? Da, tudi alkohol je droga, ki v naši kulturi ni prepovedana, je pa obenem tudi najbolj razširjena.

Kakšne so vaše izkušnje z izpovedmi uživalcev?

Ko se pogovarjam z mladimi uživalci, ki so zašli v težave, mi vsi po vrsti povedo, da je "tisti dober občutek" trajal malo časa. Dostikrat jim je bilo na primer po alkoholu slabo, bruhalo so in počenjali neumnosti, ki so se jih trezni sramovali. Iz svojih izkušenj so mi tudi povedali, da je zelo kmalu prišlo do tega, da so potrebovali vedno več droge za isti učinek (omame). To velja tako za alkohol kot za travo ali ekstazi. Ko pride do potrebe po povečevanju doze, je do odvisnosti od drog le kratek korak. Uživalci so bili prepričani o tem, da ne bodo postali nikoli odvisni in tudi ko so sami pri sebi spoznali resnico, dolgo časa niso ničesar ukrenili. Odvisnost pa je prinašala vedno nove težave in stiske, slednje pa so si lajšali z novimi dozami ... Sledile so težave s pridobivanjem droge, neuspehi v šoli, teženje s strani staršev in srečanja s policijo.

Ste imeli kakšne izkušnje s pojavom jemanja drog v taborniški organizaciji v 70. letih?

Življenje je bilo na nek način bolj preprosto, urejeno in za mlade manj tvegano. Droge, vključno z alkoholom, niso bile dostopne na vsa-

kem koraku. Biti tabornik je pomenilo upoštevati določene norme obnašanja, med katerimi je bilo tudi nekajenje in vzdržnost od alkohola. Norma o zdravem, delovnem in tovariškem načinu življenja bila močna in stalno poudarjena, odkloni od nje pa so se obravnavali pred celotnim tabornim zborom. Ne rečem, da se pravil ni nikoli kršilo, vendar se nihče ni zavzemal za to, da bi na taborih morali komurkoli dovoliti pitje alkohola ali kajenje trave. Tudi cigarete so bile "prepovedane". Spomnim se, da so nekateri čakali pozno v noč, da so vodniki šli spat, potem pa so se izmuznili mimo straže in šli kadit. To so počeli potihoma in skrivaj. A večinoma smo bili po celodnevni aktivnosti tako utrujeni, da smo po večernem zboru in prepevanju taborniških pesmi šli raje spat kot iskati vznemirjenje na prej opisani način.

Kako v psihoškem smislu deluje 12. taborniški zakon na potencialne kršilce istega zakona?

Taborniki imamo svoja pravila vedenja, ki pa jih (kot večino drugih pravil) vsakdo skuša prilagoditi tako, da bodo njemu/njej najbolje ustrezala. Kot primer tega prilagajanja bom opisala vsem znano situacijo. Država predpiše omejitve hitrosti v naselju na 50 km na uro (to je pravilo v obliki zakona), vsak od nas pa vozi tako, kot misli, da je prav, nekateri tudi dosti hitreje. Zadeva se v hipu spremeni, če se v naselju pojavi radar. Vozniki postanejo nenavadno složni, tako glede medsebojnega opozarjanja (na radar), kot glede upoštevanja omejitev. Kmalu po odhodu policistov pa je vse po starem. V državah, kjer so kazni strožje in je verjetnost, da te bo dobil radar, večja, vozi po predpisih večina voznikov, kar lahko potrdim iz svoje enoletne izkušnje življenja v ZDA.

Poskusimo tak način razmišljanja prenesti na kršitve taborniškega zakona. Torej: prepoved uživanja drog za tabornike je sicer sprejeta, a je kršitev te prepovedi svojevrsten izziv, ki se ga bodo posluževali vsi, ki jih droge že vlečejo k stal-

ni uporabi ... Od odziva okolja je odvisno, ali bo uživalec nadaljeval z rabo drog ali pa se bo temu (vsaj začasno) odpovedal. Kadar večina članov neke skupine ne uživa drog, je do tistih, ki to počnejo, netolerantna, oziroma kršiteljem jasno povedo, da se v "tej družbi" ne kadi oz. ne pije. In pri tem tudi vztrajajo. Kadar pa je v skupini več uživalec, sprejeta pravila izgubijo svojo moč in skupina postane do rabe drog bolj tolerantna. Še več, uživanje drog postane pravilo in iz skupine izpadejo tisti, ki takšno početje obsojajo. Kako zadeve delujejo v praksi oziroma v življenju tabornikov, pa lahko presodite sami.

In kaj to pomeni za tabornike v praksi?

V praksi to pomeni, da je najprej treba odkrito pogledati na sedanje stanje. Če smo z njim zadovoljni, je prav, da ga vzdržujemo. Če pa smo zaskrbljeni ali imamo celo podatke o tem, da učivalci drog postavljajo nova pravila, bi morali ukrepati. Kako? Normativno vedenje bi bilo treba na novo opredeliti in določiti tudi načine izvajanja pravil. Če si vodstvo resnično prizadeva zmanjšati porabo alkohola in trave, bi moralo sprožiti široko akcijo na to temo. Seveda ne z moralističnim pridiganjem o škodljivosti drog, temveč z razpravo o tem, kaj je za tabornika primerno in kako to doseči. Mladim tabornikom bi morali dati priložnost, da povedo, zakaj jih droge tako privlačijo in v čem bi bila prepoved zanje škodljiva oz. neprimerna. Kaj bi izgubili, če bi se odpovedali uživanju drog v času taborjenja? In kaj pridobili?

Zagovarjate široko zastavljeno akcijo osveščanja. Kako bi se kot strokovnjakinja odločili v primeru, kadar časa ni dovolj in se je potrebno hitro odločiti med dvema izbira: prepoved drog ali dovoljenje pod nadzorom za polnoletne?

Kadar časa ni dovolj? V resnici ga nikoli ni dovolj, tudi če imamo 10 let časa, zato je odgovor enak ne glede na čas, ki ga imamo na razpolago. Vodstvo mora prevzeti odgovornost za svojo odločitev, ne glede na to, kakšna bo vsebina te odločitve. Stroka pravi, da je dovoljenje za uživanje drog "pod nadzorom za polnoletne" silno tvegano početje. Da bi lažje razumeli, v čem je to tveganje, poskušajte najti odgovore na naslednja vprašanja: Kdo bo izvajal nadzor in na kakšen način? Z alkotestom ali drugimi načini za določanje alkohola in kanabinoidov v telesu? S štetjem pijač? S preverjanjem dejanskega stanja pijanosti? Ali bo preverjal nekdo, ki bo sam ostal trezen ali nekdo "iz skupine", ki si bo privoščila pijačo? Kaj se bo zgodilo s tistimi, ki se bodo od dovoljenju opili? Kdo bo prevzel odgovornost, če se jim v pijanosti kaj zgodi? Ali obstaja možnost, da bi kdo od polnoletnih ponudil (odnesel) pijačo mlajšim? Kako bo "delitev" na tiste, ki smejo in one, ki ne smejo, vplivala na vzdušje v

taboru? Kako ravnati, ko nekdo v času taborjenja postane polnoleten? Ali so starši, ki bodo poslali otroke na tabor, seznanjeni s tem, da bo tam dovoljeno uživanje alkohola? In nenazadnje - kaj se pričakuje od takšnega dovoljenja?

Če povzameva, ste ZA absolutno prepoved uživanja vseh drog na taborniških akcijah ...

Ne bi rada govorila o prepovedi uživanja drog na taborih. Ne gre za prepoved, ki sama po sebi sproži odpre in željo po tem, da bi jo kršili. Zdi se mi samoumevno, da se taborniki drogam odpovemo vsaj v času taborov in skupnih akcij. To bi moralo veljati za vse udeležence (tudi za polnoletne in še posebej za vodstvo), razen morda, kadar gre za prireditve brez mladoletnih tabornikov. Izvajanje takega pravila pa je nova zgodba, ki zahteva veliko priprav, doslednosti in odločnosti. Če bi se uspeli dogovoriti in pravilo tudi izvajati, bi se to kmalu razvedelo, ne vem pa, kako bi to vplivalo na številčnost udeležbe na taborih ...

Drugačna zgodba so zleti, kjer je zaradi številčnosti udeležencev možnost nadzora močno zmanjšana. Ker je v zadnjem času med mladimi vse več uživalec trave, mnogi mladi načrtujejo, da jim bo na takih prireditvah uspelo kaditi travo in jim je to dostikrat glavni motiv za odhod na takšna srečanja. Kratkoročnega odgovora ni, vendar bi v nekaj letih lahko s sistematičnim delom dosegli, da bi na zlete hodili predvsem (ali samo) tisti, ki res nimajo interesa po uživanju drog.

Kako bi ravnali s tabornikom - mladoletnikom, ki v veliki meri krši 12. taborniški zakon (tabornik živi zdravo - izogiba se škodljivim navadam, op. a.) na taborjenju in je odraščal v družini, kjer se je dnevno soočal z alkoholom in iz tega izhajajočimi problemi?

Primer mladostnika, ki ga opisujete, je del naše stvarnosti. Taborništvo naj bi delovalo kot nekakšen varovalni dejavnik pri oblikovanju njegove osebnosti. Z življenjem v taboru se tak mladostnik lahko umakne iz neprijetnega družinskega okolja, ki pa ga po drugi strani pogreša. Zato se pogosto vede tako, kot se vedejo njegovi člani družine (neodgovorno). Idealno bi bilo, če bi imel svojega "mentorja", malo starejšega tabornika, s katerim se dobro razumeta in ki sam ne krši 12. zakona. A žal si problematični mladostniki iščejo sebi podobne vrstnike in se jim "normalni" zdijo dolgočasni, zateženi in podobno. Problematični mladostnik potrebuje pozitivne potrditve, vsakodneвне priložnosti, da se izkaže na področjih, kjer je resnično dober. Kjer mu gre malo slabše, potrebuje spodbude, vseskozi pa naklonjenost starešin, ki mu morajo postavljati omejitve (kaj sme in česa ne). Najmanj od vsega "pomagajo" pridige in kazni.

Kako bi naj delovala učinkovita preventivna aktivnost na tem področju?

Današnja mladina ima veliko več prostosti, a na žalost je ta prostost mladim velikokrat v škodo. Svoboda, ki si jo pogosto predstavljajo kot ukinitve omejitev s strani staršev, vzgojiteljev in države, jim v resnici najbolj jemljejo prav droge. Te začnejo določati potek njihovega življenja v smislu, kje in kako bodo nabavili droge, da se bodo lahko zabavali. Brez drog tega ne znajo več. Preventivno pa najbolj delujejo prav omejitve dostopa do drog. Tako vsaj ugotavljajo resne znanstvene raziskave, ki potrjujejo tudi veliko preventivno vrednost normativnega vedenja, ki naj se izkazuje v domačem, šolskem in širšem krajevnem okolju, svoje pa mora narediti tudi država z učinkovito zakonodajo. V idealnem primeru bi bilo tako, da doma otrokom ne bi dajali alkoholnih pijač, da bi se v šoli ekscise obravnavali sproti, da se ne bi dovolilo pitja alkohola na izletih, da mladi ne bi mogli sami kupiti alkohola pod nobenim pogojem ... Torej raziskave kažejo, da preventiva najbolje deluje, ko se istosmerno združijo družina, šola in obšolske dejavnosti ter država. Žal pri nas ti interesi zanesljivo ne gredo v isto smer. O tem se lahko prepričate tudi z ogledom spletne strani fundacije Z glavo na zabavo <http://www.fundacija-zgnz.si>, v letošnji 4. oddaji. Ogled te spletne strani pripočam še iz drugi razlogov, saj ZGNZ s svojim delovanjem že več let dokazuje, da je mogoče doseči, da se mladi zabavajo tudi brez alkohola, kar je plod domišljenega programa, ki ponuja zabavo za vse, nagrade pa le za trezne. A alkohol je le ena izmed drog, zato mora preventiva delovati tako, da mlade ljudi spodbuja k dejavnemu in vznemirljivemu druženju. In ravno v tem vidim pomen in poslanstvo taborništva.

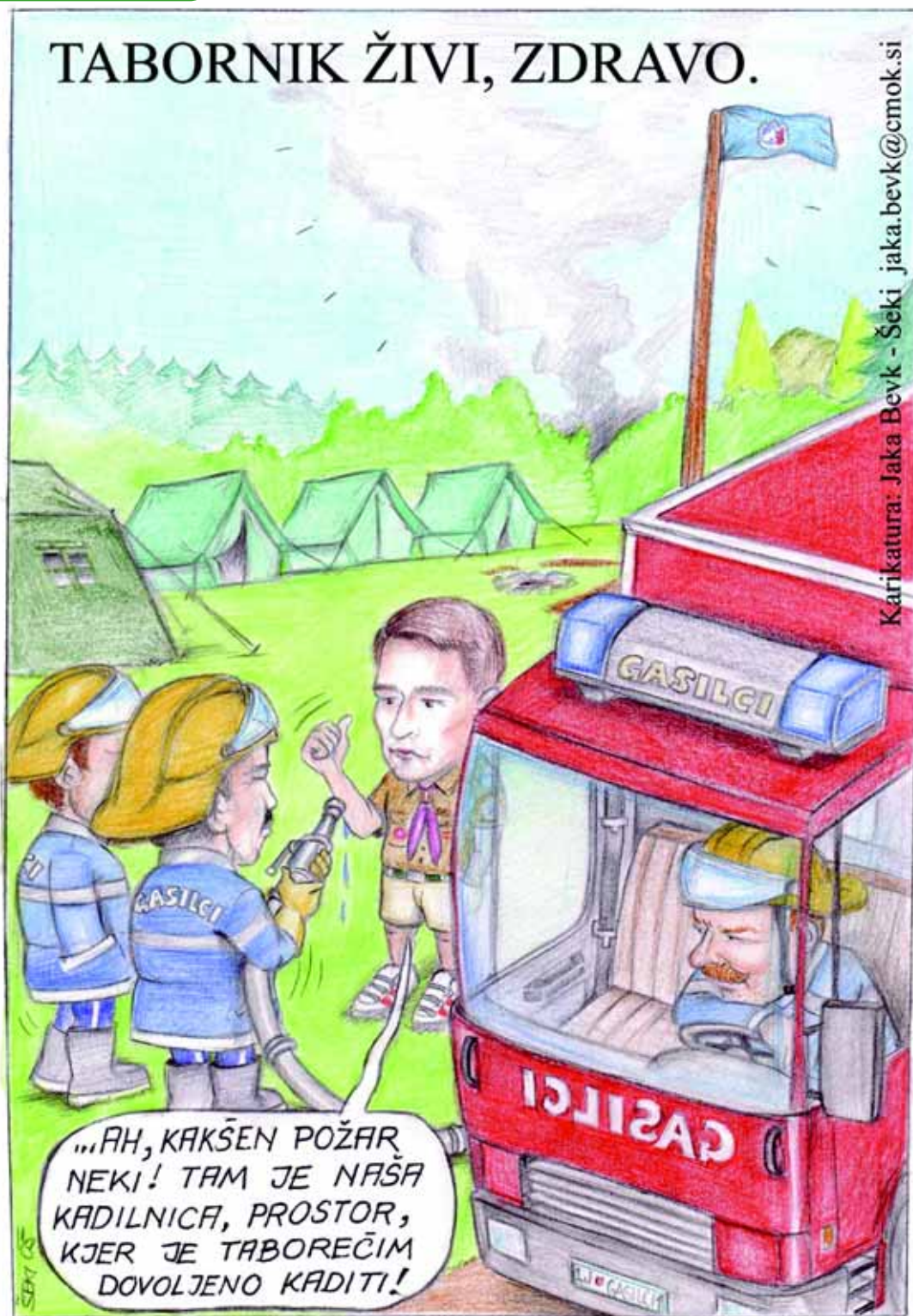

Z našo sogovornico lahko stopite v stik preko elektronske pošte: zdenka.cebasek@psih-klinika.si. Foto: arhiv dr. Zdenke Čebašek-Travnik.

KARIKATURA

TABORNIK ŽIVI, ZDRAVO.

Karikatura: Jaka Bevk - Šeki jaka.bevk@cmok.si

Amerikanec
amerikanec@rutka.net

Vemo, kaj nas čaka in kam gremo?

Za tistega, ki ne ve, kam naj gre, veter ni nikoli ugoden.

V zadnjem času se pogosto zalotim v razmišljanju, da mi pravzaprav ni čisto jasno, kakšna je vizija naše organizacije. Ali pred kratkim predstavljeni viziji (saj sploh pravzaprav ne vem, kdo sploh ve, da obstaja) sploh lahko rečemo vizija? Opisuje organizacijo, kakršna naj bi bila, pa se vedno znova znajdem v začaranem krogu, da opis organizacije, kakršna naj bi bila, velja za danes, velja za jutri, velja tudi za pojutrišnjem. Pa to ni glavna težava.

Večja težava je izvedbeni del. Pa tisti vmesni. Tisti vmesni, ki mu pravimo tudi strategija. Bolj kot vizija nam manjka prav ta strateški del, ki bi nam predstavil korake, ki so potrebni za to, da bo organizacija res takšna, kot je zapisano v viziji.

Pravzaprav za vodstvo organizacije zelo velja pregovor iz podnaslova. Če ne vemo, kaj moramo narediti, kakšni koraki so potrebni, da do tja pridemo, potem razmere za pot niso nikoli dobre.

In medtem se bomo še vedno v vodstvu organizacije pogovarjali o članarini, pa o finančnem načrtu, pa o tem, kdo bi moral, kdo je in komu ni treba kaj narediti. Čas pa bo mineval, počasi bomo začeli razmišljati o novi viziji, pa bomo ugotovili, da je stara še kar v redu, le malce drugače bi jo bilo treba zapisati.

Brez neke jasne strategije, brez tega, da se v organizaciji poenotimo o viziji, ne glede na to, kakšna bo, bo ogromno dela posameznikov v vodstvu organizacije (vodstvo organizacije so vsi člani starešinstva ZTS - člani IO in predstavniki regionalne ravni organizacije - območij) ostajalo Sizifovo delo. Delo brez pravega rezultata. Delo, ki ga ne bo nihče cenil.

Priprava vizije in strategije organizacije je naloga vodstva organizacije. Naloga tega vodstva je tudi, da poskrbi, da so v ta proces vključeni tudi člani organizacije. Vodstvo organizacije se največkrat sreča v polni sestavi na starešinstvih. Čas je, da vodstvo razmisli tudi o tem, da je potrebno vizijo in strategijo tudi pripraviti in začeti izvajati. Do prve redne skupščine je po mojem skromnem mnenju skrajni čas, da se to pripravi. Da bo lahko oboje potrdila skupščina kot najvišji predstaviški organ naše organizacije. In da bo naslednjemu IO lažje slediti ciljem, ki si jih je organizacija zadala in da bomo lažje merili rezultate njihovega dela.

Boris Mrak
boris.mrak@epn.ba

Kaj taborniki želimo s to svojo organizacijo?

Saj verjetno ni tabornika, ki se po nekaj letih dela in zabave v organizaciji ne bi vprašal: Kam pa sedaj? V katero smer naj krenemo? Ali je to, kar počnemo, dobro? Je v skladu z okoljem in časom in razmerami, v katerem živimo? Bi lahko delali bolje? Seveda bi lahko, ampak ... - vedno najdemo toliko izgovorov, da smo kar prehitro zadovoljni z vsem!

Ja, je že tako, da se s pravim kompasom in zemljevidom srečamo že kmalu po vstopu v organizacijo in občutek, da se po neznanem terenu lahko giblomo brez velikih težav zgolj s tema dvema pripomočkoma, nam daje lažni občutek, da je prihodnost naše organizacije povsem znana in da se tudi v času, ki je pred nami, ne moremo izgubiti. Pa je res tako? Še zdaleč ne! Resnica je seveda povsem drugačna. Večini naših članov prihodnost seveda sploh ni jasna, niti se z njo nečje ukvarjati. Pomembno je to, da se imamo v tem trenutku odlično in da se zabavamo, kaj bo pa jutri, pa že ni več naš problem. Zato bodo že poskrbeli drugi! Pa bodo res? Kdo pa so ti drugi? Drugi člani našega rodu, drugih rodov, stari taborniški mački? Mislim, da je zadnji čas, da se organizacija predrami in se začne prilagajati okolju, ki mu z vsemi spremembami težko osebno sledimo, kaj šele kot organizacija. Prešli smo fazo tranzicije (kot se temu učenno ali moderno reče), svet se globalizira, kaj pa mi? Mislim, da je zadnji čas, da si začrtamo cilj in proti njemu obrnemo krmilo naše barke (organizacije). Da ne bo pomote, temeljito se moramo spremeniti mi in šele nato se bo spremenila tudi organizacija.

Da se bomo pravilno razumeli. Kako potekajo zadeve v naši organizaciji? Približno takole.

Vsak nov član, posebno če ni roso mlad, se kmalu znajde na eni od funkcij taborniškega rodu in kar naenkrat je postavljen pred dejstvo, da mora začeti sprejemati odločitve o prihodnosti in seveda s tem prevzemati tudi določeno odgovornost za prihodnje delo tako rodu, kot posredno, tudi o prihodnosti taborniške organizacije v Sloveniji. Tukaj se pa začnejo težave. Ali naj poslušam kot delegat glas svojega ljudstva (članov svojega rodu, ki ga navadno sploh ne zanimajo zadeve na višjih nivojih, ampak zgolj prijetna zabava v okviru rodu) ali naj poslušam prevladujoči glas v območju (tudi tam se navadno izoblikuje mnenje starih mačkov, ki jim tudi slučajno ne pride na misel, da bi iskali mnenje svoje baze, ampak zaradi svoje "inventarne" številke zastopajo svoje lastne interese) ali pa bi poslušal mnenje "Zveze", tiste vsem nam "odtujene" pisarne, ki po mnenju večine tako ali drugače ne prinaša nič dobrega za rodove (a ni čudno, na vseh starešinstvih in konferencah se stari mački potegujejo za mesta v organih - posebno tistih, ki prinašajo določene privilegije in koristi - Zveze in seveda pri tem pridno lobarajo, da bi le bili izbrani od ljudstva v to prestižno telo oz. organe, pa čeprav so do včeraj imeli toliko za povedati čez to "pisarno"). Na koncu koncev, pa bi si lahko ustvaril svoje lastno mnenje in svoje stališče zastopal na skupnih srečanjih. Ampak, to je pa že težje! Morda bom pa jutri jaz potreboval podporo, ker bom kandidiral za kako zame zanimivo mesto, potem me pa zaradi lastnega mnenja danes in morda nasprotovanju "večinskemu" mnenju jutri ne bodo podprli. In tako se jih večina odloči, seveda, da podprejo "večinsko" mnenje - tudi tistih nekaj nasprotnih mnenj in inovativnih idej se utopi v povprečju in vsi so zadovoljni. Stari mački ostajajo, inovativni člani, ki ne dobijo podpore, se izgubijo in zapustijo za spremembe nenakonjeno okolje, organizacija pa tone in izgublja smer plovbe!

Ali morda ne? Se motim? Sem morda prezrl statistiko o naših članih in razvoju organizacije? Kje je torej naš zemljevid in kompas za prihodnost? Morda moja odsotnost od tekočih dogajanj zamegljuje pogled na bistvo dogajanja v organizaciji? Tudi to bi bilo mogoče, ampak mislim, da se ne motim!

Sarajevo, 5. junij 2005

TABORNIŠKE NOVICE

ROT 2005

Zveza tabornikov Slovenije in rod Aragonitnih ježkov iz Cerknega vas vabita, da se tudi letos udeležite Republiškega orientacijskega tekmovanja.

Kdaj? Od 23. do 25. septembra 2005.

Kje? V okolici Cerknega.

Za koga? Tekmuje se v kategorijah popotnic, popotnikov, grč, grčic ter kategoriji zunanjih tekmovalcev, in sicer v ekipah s 5 člani.

Višina štartnine je odvisna od datuma prijave. Za ekipe, ki se bodo na ROT prijavele do vključno 5. septembra, startnina znaša 16.000 SIT. Za prijave do vključno 19. septembra pa startnina znaša 20.000 SIT.

Plačilo štartnine: Na TRR račun Zveze tabornikov Slovenije: 02010-0014142372, sklic 0301 + šifra rodu ali davčna številka rodu do 5. septembra: 16.000 SIT, do 19. septembra: 20.000 SIT.

Prijave: Prijave sprejemamo do vključno 19. septembra 2005. Prijavnico (najdete jo na <http://rot.rutka.net>) pošljite skupaj s fotokopijo nakazila startnine na naslov: Teja Podgorelec, Sedejev trg 4, 5282 Cerkno (teja.podgorelec@rutka.net).

Če se boste prijavi preko elektronske pošte (to stori lahko le načelnik ali starešina rodu), pošljite prijavnico in zgornje potrdilo skupaj s poskeniranim nakazilom ali pa fotokopijo nakazila ločeno po navadni pošti. Prijava velja samo z nakazano startnino! V primeru odjave do vključno 12. septembra vrača organizator celotno startnino. V primeru odjave do vključno 19. septembra je ekipa upravičena do vračila polovice vplačanega zneska. Po tem datumu startnine ne vračamo. Odjavite se na istem naslovu kot se prijavite (glej zgoraj).

Zbor ekip: Petek, 24. septembra ob 17.00 na igrišču pri Osnovni šoli Cerkno, prijava ekip pa že eno uro prej, od 16.00 do 16.45.

Dodatne informacije:

- <http://rot.rutka.net>

- Teja Podgorelec - prijave; e-mail: teja.podgorelec@rutka.net; telefon:

031/343-879

- Klemen Kenda - vodja tekmovanja; e-mail: bubi@rutka.net

Vabljeni na ROT 2005 po cerkljanskih hribih in dolinah (slednje v manjšini! €).

Pomladi naproti ...

Leopoldov vikend smo taborniki iz rodu Pusti grad Šoštanj preživeli v Belih Vodah nad Šoštanjem. Nekakšnega poznega zimovanja oz. pomladovanja se je udeležilo 40 izjemno živahnih MČ-jev, njihovi vodniki in člani osebja. Že prvi dan smo lepo vreme izkoristili za trening postavljanja šotork (bliža se namreč čas mnogobojev) ... Tudi nočni pohod na Sveti Križ ni manjkal in utrujenost po prvem dnevu je bila zares velika. Zbudili smo se v res lepo sobotno jutro in dogajanje se je nadaljevalo po vnaprej dobro pripravljenem programu (bravo Tinka pobalinka). Popoldan smo zopet izkoristili za pripravo na mnogoboje. Bližino gozda smo izkoristili za postavljanje ognjev in krajšo orientacijo. Da nadobudni otroci niso samo 'trenirali', smo za njih imeli pripravljenih tudi veliko družabnih iger in delavnic. Večer smo preživeli v družbi zelo nadarjenih mladih pevcev in pesalcev ter prav posebne gostje mini 'Saske Lendero', ki je s svojim nastopom vse prisotne spravila na noge. Po večernem programu je vsak vodnik svojemu vodstvu povedal pravljico za lahko noč in skok v sanje je bil presenetljivo hiter. Zadnji dan smo imeli mini MČ olimpijado. Mešane ekipe so tekmoval v različnih šaljivih igrar in kot bi mignil je bil čas odhoda tu! Nasmejani obrazi naših MČ-jev so za vodnike in člane osebja največja nagrada in komaj čakamo na nove dogodivščine.

Sini - sini@rutka.net

Weimar 2005

Od 19. do 27. maja 2005 je v Weimarju v Nemčiji potekal seminar na temo aktivne participacije mladih. Po lanskem tečaju o Open Space-u v naravi v Bohinjso so Nemci organizirali nadaljevanje v obliki akcije 5 v okviru programa Mladina in se osredotočili na metode za vzpodbujanje sodelovanja v okviru mednarodnega mladinskega dela (Participative group methods for International youth work). Udeleženci Meti, Bača in Silos lahko rečemo, da je bilo zabavno, pohvalimo pa se lahko tudi z uspešno fasilitacijo (beri organizacijo) Open space-a za 50 ljudi na temo Move you/us! What are active and creative ways to empower people and be empowered? Ta raznolika družina mladih iz 15 evropskih držav je bila tako tudi povabljen na nadaljevalno akcijo v Bohinj naslednje leto; dobra promocija, ni kaj.

Bača - barbara.bacnik@rutka.net

Knjiga S kolesom po ljubljanski okolici

Avtor Peter Krajnc je v vodniku zbral in opisal 43 kolesarskih tur, ki potekajo večinoma po hribovitem svetu ob robu Ljubljanske kotline. Vsaka tura v vodniku je predstavljena s poljudnim uvodom, v katerem avtor opozori na vse pomembnejše zanimivosti, mimo katerih vodi pot, v tehničnem opisu pa je podan točen potek ture s časi in zahtevnostjo. Vsaka tura je vrisana v barvni zemljevid, dodan pa ji je tudi višinski diagram. Vodniku so priloženi potovalni lističi, ki jih kolesar vzame na turo. Vsak izlet je predstavljen na svojem lističu v zgoščeni obliki ter z barvnim zemljevidom in višinskim diagramom.

Razen v knjigarnah, hipermarketih ter nekaterih športnih trgovinah je vodnik možno kupiti tudi na www.sidarta.si. Cena vodnika je 4.980,00 SIT.

Tehnični podatki o knjigi: format 12,5 x 21 cm, mehke plastificirane platnice, 176 strani, barvne in čb fotografije, zemljevidi in višinski diagrami, priloženi potovalni lističi.

Frane Merela

frane.merela@guest.arnes.si

GORSKOKOLESARSKI VODNIK

Peter Krajnc

*S kolesom
po ljubljanski
okolici*

SIDARTA

Bohinjski odmevi

V Naklem pri Bohinjskem jezeru je pomlad prebudila življenje. Sneg je še ležal pod vrhovi, ko so prvi šolarji odprli poletno sezono taborov v Gozdni šoli. Zvrstili so se že učenci iz Ljubljanskega Polja in dijaki iz Nove Gorice. Gostje pa niso samo šolarji. Kljub propadli delovni akciji konec aprila so se postavljanja šotorov udeležili člani nekaj ljubljanskih rodov: Zmajevci in Rašičani, pomagali pa so tudi osmošolci iz Polja, proti večeru pa so prispeli še taborniki iz enot za postavljanje zaslinih prebivališč, tako da smo tabor pred hišo postavili rekordno hitro.

Postavitvi tabora je čez teden dni sledilo še popravilo bohinjske flote - kanujev, zato smo pod vodstvom kapitana Jessa in nasveti kajakaša olimpijca Uroša Kodelja spremili enega od štabcev v ladjedelnico, kjer trenutno še vedno potekajo popravila kar "utrujenih" kanujev. Jezero namreč že vabi. Poletno vreme ga je pred dnevi že ogrelo na plavanju primerno temperaturo, žal pa se je ob tem na gladini pojavilo tudi veliko alg.

Aljoša Bizjak - aljoša.bizjak@rutka.net

MZT-ju plaketa mesta Ljubljana

Ob dnevu Evrope in prazniku mesta Ljubljane, 9. maja 2005, so na slavnostni seji mestnega sveta Ljubljane na Ljubljanskem gradu podelili plakete in spominska priznanja mesta Ljubljana ter naziva častne meščanke in častnega meščana. Na slavnosti je "za razvijanje socialne, telesne in intelektualne sposobnosti mladih, ki v stiku z naravo odkrivajo temeljne življenjske vrednote ter spoznavajo domovino in svet v znamenju izbranega gesla "Z naravo k boljšemu človeku!" plaketo mesta Ljubljana prejela tudi Mestna zveza tabornikov Ljubljana. Plaketo je županja Danice Simšič predala predstavnikoma MZT.

Blaž Verbič - blaz.verbic@rutka.net

Foto: Blaž Verbič

Dom v Škofji Loki lepo napreduje

Da se da z lastnimi silami in dobro zavilhanimi rokavi marsikaj doseči, dokazujejo škofjeloški taborniki, ki uspešno obnavljajo svoj taborniški dom. Bolje bi bilo reči na novo gradijo, saj so starega podrli do temeljev in še čez. Na vse to pa so star montažni objekt zamenjali s povsem na novo pozidano hišo, ki po sliki sodeč dobiva že končno obliko prijetnega zavetišča škofjeloških tabornikov ob reki Sori.

Frane Merela - frane.merela@guest.arnes.si

Foto: Frane Merela

Prispevke za Tabor zbiramo na naslovu tabor@rutka.net. Rok oddaje člankov za septembrsko številko je 15. avgust.

Uredništvo

Tine Mihelič: Klic gora

Tine Mihelič (1941-2004) med poznavalci velja za enega prvih peres slovenske vodniške in gorniške literature. Po poklicu violinist, filharmonik, po duši pa strasten gornik in alpinist, nam je s svojo avtobiografijo Klic gora, katere izida žal ni dočakal, zapustil izredno dragoceno delo.

Knjigo je pisal in pilil več let, v njej pa je opisal svojo pot od zelenega bohinjskega mulca do vrhunskega plezalca in andinista, celotna pripoved pa je prepletana z zelo osebnimi razmišljanji o alpinizmu in gorah nasploh. Alpinizmov je toliko kot alpinistov in Tinetov je bil eden zlahtnejših, poln dobrih, napetih zgodb in plezalcev, ki so krojili slovensko polpreteklo alpinistično zgodovino.

Kot izredno plodovit pisec je zapustil obsežno zbirko planinskih, gorniških in alpinističnih vodnikov, med katerimi izstopa izredni vodnik Julijske Alpe, ki je doživel že sedem ponatiso, knjigo o Andih, številne članke v Planinskem vestniku, z več kot 40 bibliografskimi enotami pa se uvršča v sam vrh slovenskega gorniškega slovstva.

Tine Mihelič: Klic gora (288 strani, 4.200,00 SIT).

Frane Merela - frane.merela@guest.arnes.si

Čistilna akcija Postojne

Taborniki iz rodu Kraških viharikov so že petič organizirali Čistilno akcijo Postojne in njene bližnje okolice. V sodelovanju z občino Postojna in številnimi postojnskimi društvi pa je akcija zopet veliko pripomogla k ozaveščanju občanov in promociji taborniške dejavnosti. Po dopoldanskem čiščenju so potekale delavnice za otroke, člani vseh društev pa so se za mamljivo nagrado pomerili v ločenem zbiranju odpadkov. Prav v tem času so se v Postojni pojavili številni ekološki otoki, zato so g. Karel Lipič, predsednik Zveze ekoloških gibanj, ga. Mojca Požar Štunf, vodja operativnega centra Publikus, in g. Florjan Poljšak, komunalni inšpektor vsem Postojnčanom predstavili ločevanje odpadkov in ekološke otoke. V sklopu akcije, ki so jo zaradi slabega vremena prestavili, pa so teden prej pripravili delavnico Izjemna drevesa in mestno drevje. Predavala sta Špela Habič z Zavoda za gozdove in dr. Primož Oven z Biotehnične fakultete.

Maruša - marusa.basa@rutka.net

Gozdna akcija

Taborniki rodu Odporne želve Anhovo smo v letni program vključili tudi gozdno akcijo. Povezali smo se s planinskim društvom Valentin Stanič iz Kanala in skupaj očistili in obnovili markacijsko planinsko pot v dolžini približno 1,5 km, ki pelje od Slemena preko Bukove ježe, čez Plateno (1038 m), do vrha na Grabnu (1114 m) v občini Kanal ob Soči. V sobotnem jutru je bil enkratni pogled na Krnsko pogorje, Rodico, Kobiljo glavo, Porezen, proti jugu smo opazovali migajoče morje in italijanske Dolomite. Ob prijetni malici smo dopoldne zaključili z ogledom rekonstruiranih položajev italijanske vojske pod vrhom hriba Grad tik ob slovensko-italijanski meji.

Božo Lovišček

STAROSTNE VEJE V ZTS

Korak k celoviti prenovi taborniškega programa

Pred časom je predlog o novem sistemu starostnih vej vzpodbudil živahno razpravo o name- nu in smiselnosti sprememb na tem področju. O tem je bilo možno razpravljati na rutinem forumu, nekaj mnenj pa je bilo objavljenih v februarjem Taboru. Komisija za taborniški program, ki je glede na namen organiziranja izvajanja programa po starostnih vejah nekako pristojna za urejanje tega področja, je pripravila strokovne podlage, zbrala argumente in mnenja in pripravila predlog, ki je pred teboj.

Že kmalu po prvih odzivih na predlog, ki je bil "v glodanje" ponujen jeseni lanskega leta, je bilo jasno, da je potrebno nekaj dodatnih pojasnil, ki v taborniški javnosti niso bila predstavljena na pravi način.

Prva od njih je bilo vsekakor vprašanje, zakaj sploh spremembe. Odgovor, ki se je ponujal sam po sebi, je bil vezan na spremembe statuta, ki bo ugledal luč sveta na jesenski skupščini ZTS. Če se že sklicuje skupščina in spreminja statut, pa spremenimo še starostne veje - modna muha torej. Resnica je daleč od tega, čeprav je napovedana statutarna skupščina dober moment za kakršnekoli spremembe. Težnja po prevetritvi in uskladitvi starostnih skupin leži v prenovi programa, ki po korakih RAP-a (Renewed approach to Programme) poteka že nekoliko od leta 1999 s pripravo in sprejetjem izjave o vzgoji v ZTS. Sledilo je oblikovanje področij osebnega razvoja in splošnih vzgojnih ciljev. Ta korak je Komisija za program uspešno zaključila v marcu letos. Naslednji, torej trenutno aktualen korak, predstavlja identifikacijo razvojnih stopenj mladega človeka in pa oblikovanje starostnih vej, temu pa bo sledilo oblikovanje vzgojnih ciljev po vejah in pa priprava nabora programskih aktivnosti. Gre torej za aktualno prenavo programa, ki pa predstavlja dolgotrajen proces spoznavanja, izgradnje temeljnega razumevanja in kvalitetnega izvajanja vzgojnega programa.

Ob tem se pojavlja temeljno vprašanje, zakaj sploh imamo starostne

veje v taborniški organizaciji. Glede na dejstvo, da je taborništvo vzgojno gibanje, je vzgoja otroka in mladostnika vsekakor v povezavi z njegovo stopnjo razvoja (njegovimi fizičnimi in umskimi zmožnostmi). Psihologi razvojne psihologije so namreč identificirali nekaj stopenj v razvoju otroka in mladega človeka; stopenj, ki se med seboj razlikujejo, znotraj posamezne stopnje pa veljajo skupne značilnosti (npr. razvoj senzornih in zaznavnih lastnosti, razvoj simbolnih funkcij in domišljije, razvoj gibalnih spretnosti, spolno dozorevanje, razvoj logičnega mišljenja, ...). Na te lastnosti in zmožnosti oz. razumevanje se navezuje vsebina in pa način dela (npr. igra, dogodivščina ali avantura), vse skupaj pa je prežeto s skavtsko metodo, ki vključuje vse pomembne dejavnike, ki prispevajo k vzgojnemu procesu. Tudi v osnovni šoli triade na nek način predstavljajo zaočrojene starostne skupine (veje). Kljub prvotnemu predlogu, da se tudi pri tabornikih ravnamo po tej delitvi, smo po analizi prišli do spoznanja, da ta ne odgovarja na potrebe delitve v vzgojnem procesu v taborniški organizaciji.

In še nekaj besed o predlogu. Temelji na strokovnih podlagah razvojnih značilnosti človeka. Vsebuje argumente širše taborniške javnosti. Omogoča enostaven prehod, saj gre večinoma bolj za korekcije kakor spremembe in zaradi tega ne predstavlja večjih stroškov. Je natančno določen in predstavlja dobro osnovo za nadaljnje delo na področju prenove programa.

Predlog starostnih vej Komisije za taborniški program

Na podlagi analize, strokovnih podlag, argumentov in mnenj je Komisija za taborniški program pripravila predlog starostnih vej, ki naj bi izgledal takole:

- murni (M) - do vključno 5. leta
- medvedki in čebelice (MČ) - od 6. do vključno 10. leta,
- gozdovniki in gozdovalnice (GG) - od 11. do vključno 15. leta,
- popotniki in popotnice (PP) - od 16. do vključno 20. leta,
- mlajše grče (op. a.: delovni naziv imena veje) - od 21. do vključno 27. leta
- grče - starejši od 27 let.

V čem so razlike med starim sistemom in novim predlogom starostnih vej in zakaj so predlagane spremembe?

MČ eno leto prej (prej od 7. leta, sedaj od 6. leta)

Sprememba je posledica devetletnega šolskega sistema; otroci začnejo obiskovati šolo s šestimi leti. Tako obstaja možnost, da se vzporedno oblikuje tudi redno udejstvovanje v okviru taborniške dejavnosti.

GG eno leto več (prej do 14. leta sedaj do 15. leta)

Razlog za podaljšanje starostne veje za eno leto je predvsem v sledečih faktorjih:

- o V skladu s teorijo razvojne psihologije (Marjanovič - Umek (2003), Razvojna psihologija, Rokus, Ljubljana) gre za vzpostavitev meje, ki zaznamuje obdobje prehoda med zgodnjo in pozno adolescenco. Zgodnja se pri večini ne konča pred 15. letom (pri nekaterih pa se lahko zavleče tudi za leto ali dve).
- o z zamikom prehoda v višjo starostno vejo za eno leto se izognemo prekrivanju zaključka OŠ in nadaljevanja šolanja na SŠ. S prijateljskimi odnosi znotraj vrstniške skupine (voda), želimo omiliti prehode, ki se dogajajo pri zamenjavi formalnega okolja (sošolci).
- o člani se že v okviru voda GG udeležijo "velikih" mednarodnih aktivnosti (npr. skavtski jamboree), kar še dodatno doprinese k možnosti napredovanja in pridobivanja za to starost pomembnih izkušenj.

Bi-Pi je trdil, da je pravo taborništvo (v katerem se skozi skavtsko metodo) v polnosti udejani taborniška vzgoja obdobje od 12. do 16. leta. Trendi zgodnejšega odraščanja to starostno mejo premikajo nekoliko navzdol, torej od 11. do 15. leta.

PP dve leti manj (prej od 15. do 21. leta sedaj od 16. do 20. leta)

Razlog za skrajšanje starostne veje je predvsem v podaljšanju veje GG in uvedbi nove veje mlajše grče. S tem je ta starostna veja toliko bolj opredeljena z razvojnimi značilnostmi tega obdobja (srednje mladostništvo), ki se kažejo predvsem v doseganju in sprejemanju lastne zrelosti.

Uvedba starostne veje mlajših grč (od 21. do 27. leta)

Predlog izhaja iz dejstva, da je obdobje od 21. do 27. leta obdobje prehoda iz pozne mladostništva v zgodnjo odraslost. To obdobje je značilno po ustvarjanju, po uredničenju lastnih osebnostnih potencialov in je kot tako zelo pomembno predvsem iz vidika delovanja usmerjenega v družbo - "služenja" (ki predstavlja del poslanstva taborniškega gibanja).

Za to starostno vejo ni predviden vzgojni program, gre pretežno za iskanje in uredničenje priložnosti za samopotrditev in samouresničitev v zunanjem okolju, še vedno pa podporno okolje zagotavlja matična organizacija (klub).

Obdobje grč po 27. letu

Po tem obdobju (nekako po 27. letu oz. z zaključkom študija) se pojavi težnja po integraciji osebnosti. Človek postane zrela osebnost in sprejema druge družbene odgovornosti kot so zaposlitev (eksistenca), partnerstvo, družina, ... To je obdobje, v katerem je članstvo bolj pasivne narave, je pomembno predvsem iz vidika zagotavljanja podpore delovanju organizacije. Pride do medgeneracijskega sodelovanja in sinergičnih učinkov, ki zagotavljajo trajnost delovanja.

Spolšno mnenje Svetovne organizacije skavtskega gibanja je, da je organiziranost delovanja (razdelitev po vejah) opredeljena z razvojnimi značilnostmi ciljne skupine in okoljem (družbo), v kateri deluje, in je kot taka stvar vsake nacionalne organizacije (WOSM je v želji po čim boljšem delovanju nacionalnih organizacij pripravila nekaj usmeritev, ki pa služijo zgolj kot oporne točke v procesu oblikovanja predloga).

Kako do skupščine?

V duhu sprejemanja sistema starostnih vej je pomembno, da je predlog deležen čim širše obravnave zainteresirane taborniške javnosti. Zato bo Komisija za taborniški program v želji širšega razumevanja in doseganja visoke stopnje soglasja nadaljevala z aktivnostmi predstavitve in diskusije o predlaganem sistemu (prva naslednja priložnost bo državni mnogoboj v Slovenski Bistrici).

Želja Komisije za taborniški program je, da na Skupščini ZTS načelnikom in stavežinam rodov predstavi predlog, ki bo strokovno utemeljen in hkrati usklajen s skupno predstavo o kvalitetnem izvajanju taborniškega programa v taborniških rodovih po Sloveniji.

Matjaž Jesenšek
 Načelnik Komisije za
 taborniški program
 jess@rutka.net

Apel razmišljujočim

Na drevesu je sedela opica in zagnala kokosov oreh v glavo nekemu sufiju. Mož ga je pobral, izpil mleko, pojedel meso in iz lupine naredil skledo.

Hvala ti za tvojo kritiko.

Anthony de Mello

Proces, ki je bil sprožen pred več kot dvema letoma, se počasi zaključuje. Komisija, ki je bila imenovana lani, je pripravila predlog novega statuta Zveze tabornikov Slovenije ter spremna pojasnila k predlogu (<http://gradivo.rutka.net/dokumenti/dokument.php?ID=249> in <http://gradivo.rutka.net/dokumenti/dokument.php?ID=248>). Statut je bil posredovan v predhodno javno obravnavo. Namen te obravnave je predvsem ugotoviti odziv in preveriti sprejemljivost rešitev iz predloga statuta. Glede na to, da je bilo predlogov za spremembe zelo malo, upam, da bodo tokrat kritiki bolj gostobesedni.

Tisti, ki so od novega statuta pričakovali revolucijo, bodo pravzaprav razočarani. Predlog je prej evolucija kot revolucija. Prinaša nekaj novosti, ki se še bodo morale izkazati kot uspešne, ter popravlja nekaj napak in nedoslednosti starega statuta. V nadaljevanju bom skušal na kratko opisati glavne spremembe oziroma novosti v predlogu statuta.

Prva, hitro opazna novost je že pri nazivu organizacije, ki je dobila dodatek Nacionalna skavtska organizacija. Ta rešitev je pravzaprav kompromis

med tistimi, ki so vztrajali pri tradicionalnem poimenovanju, in onimi, ki so želeli povsem novo poimenovanje (npr. Skavtska zveza Slovenije). Na splošno je v predlogu dan večji poudarek temu, da smo člani skavtskega gibanja in imamo vlogo nacionalne skavtske organizacije. V preambuli, ki bo najverjetneje pripravljena do javne obravnave pred skupščino, bo zgodovinski okvir ZTS kot skavtske - taborniške organizacije dodatno pojasnen.

Naslednja novost so nove veje. Predlog še ni dokončen, ker je odločitev o tem komisija prepustila programskim komisijam ZTS. Predlog programskih komisij je predstavljen v prejšnjem Taboru in v celoti tudi na Rutki (<http://info.rutka.net/cgi-bin/obvestila/obvestila.pl?akcija=prikazi&st=1591>).

Spremembe, ki pa so v večini le boljša pojasnitev stanja, so doletele tudi določbo o članih ZTS (rodovih) in njihovih pravicah in obveznostih, vključno s postopkom registracije rodov, ki je postal del statuta.

Pomembna novost je tudi v organizaciji procesa odločanja v ZTS. Ukinjeno je starešinstvo, ki je v zadnjem času izgubilo kompas. Odločanje je pre-

nešeno na vsakoletne skupščine. Vsaka tri leta pa je volilna skupščina. Volijo lahko samo rodovi, kar prenaša težo odločitve o vodstvu organizacije neposredno na člane ZTS - rodove. Ker je ukinjeno starešinstvo, ki je zagotavljalo reprezentativnost območij v odločanju v organizaciji, je vnešeno določilo, da mora za veljavno glasovanje na skupščini biti preko rodov prisotna dvotretjinska zastopanost območij.

V Izvršnem odboru je prišlo do zmanjšanja voljenih funkcij. Je pa načelnik dobil dve pomembni pomoči. Prva so njegovi svetovalci, ki jih za področja, ki jim daje večjo pozornost, predlaga načelnik, imenuje pa IO. Druga pa je kolegij načelnika, ki ga sestavljajo načelniki območnih organizacij. Nova funkcija v IO je zakladnik, ki nadomešča sedanjega načelnika za finančno materialne zadeve z nekaj širšimi pooblastili. Nova je tudi funkcija gospodarja ZTS, ki pa ni voljen na skupščini, ampak ga imenuje IO in je mišljen kot pomoč zakladniku pri upravljanju z materialnimi sredstvi ZTS.

Novost, ki bo pomembno vplivala na kakovost dela v organizaciji se tiče območnih organizacij. Sama organizi-

ranost OO ZTS je v predlogu prepuščena rodovom na posameznem območju, vendar s pomembnim zadržkom: obvezna sta starešina in načelnik območja. Slednji mora pred izvolitvijo na funkcijo pridobiti pisno soglasje načelnika ZTS. Načelnik ZTS ima tudi pravico zahtevati razrešitev načelnika OO ZTS. Ta novost bo prispevala k večji zavezanosti načelnikov k poenotenju organizacije in enotnejšemu izvajanju programskih politik ZTS. Območja pa so po predlogu tudi bolj zavezana k načrtnejšemu ravnanju, tudi s finančnimi sredstvi, ki jih pridobijo iz odvoda članarine (obveznost priprave letnega plana s finančnim delom).

Naslednja ključna novost se dotika članarine. Članarina je po predlogu sestavljena iz dveh delov: prispevka rodu (t.i. licenčnine) in prispevka posameznika. Sam model bo določila skupščina za obdobje treh let. Prispevek posameznika bo predvidoma znatno manjši kot dosedaj. Komisija je sicer pripravila osnutek predloga modela, ki ga bo predstavila za skupščino, ni pa ga vključila v predlog statuta, ker se zaveda občutljivosti te teme za precejšen del rodov (in bi bilo potencialno ogroženo celo sprejemanje novega statuta).

Še zadnja pomembnejša novost: omejitev opravljanja funkcije na največ 6 let zaporedoma. Dosedanje načelo pa je postalo zahteva: posameznik je lahko izvoljen na zgolj eno funkcijo v organizaciji. Pričakujemo, da bo ta rešitev dolgoročno pomembno vplivala na stalnost dotoka novih kadrov in s tem tudi novih idej in rešitev.

Tokratni zapis zaključujem s (ponovljeno) željo, da bi čimveč posameznikov z vseh ravni organizacije pregledalo predlog statuta in podalo svoje mnenje. Komisija je pripravljena pred-

staviti predlog in pojasniti odločitve komisije na posvetih po območjih. Na forumu Rutke poteka tudi posebna tema (<http://forum.rutka.net/viewtopic.php?t=238>) o predlogu statuta ZTS, kjer je možna širša razprava in kjer tudi sodelujejo posamezniki iz komisije za statut.

Žel el bi, da pri tako pomembnem dokumentu, kot je statut naše organizacije, dosežemo maksimalno možno soglasje na vseh ravneh organizacije. Razprava je odprta. Oder je vaš ...

NAROČAM REVILJO TABOR

IME IN PRIIMEK: _____

ROD: _____

ULICA: _____

POŠTNA ŠTEVILKA IN KRAJ: _____

NAROČNIKOM PRIZNAMO 20% POPUSTA!

Pošljite na ZTS - Revija Tabor, Parmova 33, 1000 Ljubljana

Kam gredo smeti

Ozaveščen odnos do narave in ravnanje s smetmi

Če na cesti ustaviš mimoidočega in ga vprašaš, kdo so taborniki, bo eden izmed pogostih odgovorov tudi: "To so tisti, ki skrbijo za naravo." Na nek način imajo prav, saj želimo naravo, naš drugi dom in našo učilnico, ohraniti neokrnjeno. Pa je to dovolj? Bomo lahko ohranili gozd ali izvir pitne vode, če se bo v neposredni bližini širila deponija smeti?

V želji, da bi doprinesli k splošnemu izboljšanju stanja okolja in kakovosti življenja ter varstvu naravnih virov, je Komisija za program pripravila predlog programskih aktivnosti na področju zmanjševanja količin odpadkov in ločenega zbiranja odpadkov na izvoru. Razlog izhaja iz dejstva, da je različnih vrst odpadkov vedno več in da ti v končni fazi predstavljajo tako problem urejanja prostora, kakor tudi vpliv na povečane emisije toplogrednih plinov. Za urejanja tega problema se zavzema tudi vlada RS v Nacionalnem programu varstva okolja.

Mladi iz urbanih in ruralnih okolij (člani društev tabornikov po Sloveniji in lokalno prebivalstvo) bodo skozi programske aktivnosti:

- spoznali vrste odpadkov, njihovo razgradljivost in stopnjo nevarnosti za onesnaženje okolja;
- spoznali pot odpadkov od domačega smetnjaka do odlagališča;
- spoznali, kako njihovo ravnanje vpliva na okolje;
- z neposredno angažiranostjo vplivali

na takojšnje izboljšanje stanja v okolju.

Konkretni predlogi aktivnosti

Vodstva rodov oz. taborjenj bodo v okoliših, kjer delujejo oz. bodo organizirali taborjenja pripravili različne aktivnosti; nekaj predlogov:

- dan varstva okolja - krožne delavnice na temo ravnanja z odpadki (v taboru in okolici, kjer obstajajo primeri - npr. vaško ali divje odlagališče);
- vrste odpadkov (organski, papir, steklo, plastika ...);
- kako zmanjšati količino odpadkov (embalaža);
- kam gredo odpadki (od vira do deponije);
- kurjenje odpadkov (za in proti);
- povezava z onesnaževanjem zraka in toplogrednimi plini (Kjotski protokol);

Programske aktivnosti seveda nakazujejo samo okvir (smer) delovanja, pri tem pa je veliko prostora za ustvarjalne zamisli sodelujočih. KOPR bo v ta namen razvila še nekaj podpornih orodij, ki bodo na voljo vsem, ki boste v pisarno ZTS prijavi svoje taborne izmene.

- zakaj nastajajo divja odlagališča (problem starih avtomobilov);
- 3R (Recycle, Reuse, Reduce) - ponovna uporaba, predelava, zmanjševanje količine odpadkov;
- reciklaža; kako predelati odpadke (delavnice ustvarjanja iz odpadkov).
- kako vaščani "upravljajo" s smetmi (anketa, opazovanje);
- kako občina skrbi za odpadke (pogovor z županom).

In kakšne rezultate pričakujemo?

- 10.000 sodelujočih (udeležencev taborjenj in drugih);
- izvedene konkretne aktivnosti:
- poizkus ločevanja organskih kuhinjskih odpadkov in drugih biorazgradljivih odpadkov,
- zmanjševanje količine embalaže in reciklaža po posameznih vrstah materialov,
- ravnanje z odpadnimi olji iz gospodinjstva,
- ravnanje z baterijami in akumulatorji,
- evidentirana divja odlagališča (predvsem gradbeni material, odpadne gume in motorna vozila);
- izboljšano stanje v okolju na področju prometa v naravnem okolju (voznja in mirujoči promet v naravi);
- informiranje, dvig zavesti o odnosu do okolja in ravnanju v okolju;
- nagranjeni dosežki in prizadevnost sodelujočih (nagrada Skavt Peter).

Da nas "rdeči petelin" ne presenetiti

Varstvo pred požari v naravnem okolju

POŽAR V TABORU! Zaradi plinske svetilke ali iskre iz večernega ognja se je vnel šotor. Požar se silovito širi s šotora na šotor. Kaj storiti? Predvsem brez panike; poskrbite najprej za človeška življenja, potem pa skušajte ogenj po svojih močeh omejiti (da se ne širi); pa brez pretirane hrabrosti, opekline so namreč zelo nevarna poškodba, vdihavanje ogljikovega monoksida pa ravno tako. Seveda pa je nujen čimprejšnji klic na 112.

Namenoma sem začel tale članek s krizno situacijo, ki jo na taboru ne želim nikomur. Boste pa toliko bolj mirno spali, če boste situacijo predvideli in poskrbeli za pravilno ravnanje v takem primeru. Seveda se večino požarov lahko prepreči že s preventivnim ravnanjem, in v tem duhu je Uprava RS za zaščito in reševanje oblikovala Uredbo o varstvu pred požari v naravnem okolju (uredbo najdete na spletni strani uprave). V izvlečku, ki sem ga pripravil, sem želel poudariti predvsem dvoje: stopnjo ogroženosti, ki vpliva na to, ali bomo v taboru sploh lahko kurili in kako moramo v naravi poskrbeti za varno kurjenje. To so minimalni pogoji, po katerih bo vaše preventivno ravnanje ocenjeval inšpektor ali policist in vam v primeru kršenja predpisal tudi precej visoko kazen.

Izvleček iz Uredbe o varstvu pred požarom v naravnem okolju
Stopnje požarne ogroženosti naravnega okolja:

1. Zelo velika požarna ogroženost. Za nastanek požara zadostuje že najmanjši izvor ognja ali iskrjenje. Požar se širi zelo hitro. Nadzor nad požarom je zelo težak, gašenje požara je težavno in dolgotrajno.
2. Velika požarna ogroženost. Požar povzroči že manjši izvor nezavarovanega ognja. Požar se hitro širi. Nadzor nad požarom je težak in požar je težko obvladljiv.
3. Srednja požarna ogroženost. Požar lahko povzroči že majhen izvor odprtega ognja. Požar se v odprtem prostoru širi hitreje kot v gozdu, zato je že težje obvladljiv in ga je težko nadzorovati.

Uprava republike Slovenije za zaščito in reševanje v sodelovanju s Hidrometeorološkim zavodom Slovenije, Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Zavodom za gozdove Slovenije ali na predlog občine ugotavlja in razglašata veliko ali zelo veliko požarno ogroženost naravnega okolja na posameznem območju. Občina lahko glede na geografske, vremenske in druge razmere predpiše ali uveljavi posebne ukrepe za varstvo pred požarom ter razglasi stopnjo požarne ogroženosti v naravnem okolju na svojem območju, pri tem pa ne sme razglasiti nižje stopnje požarne ogroženosti od tiste, ki jo razglasi uprava.

Pri kurjenju odprtega ognja v naravnem okolju se mora:

1. urediti kurišče, ki mora biti obdano z negorljivim materialom; prostor okoli kurišča mora biti očiščen vseh gorljivih snovi vsaj v razdalji 10 m; kurišče mora biti od dreves oddaljeno vsaj 10 m, od gozda vsaj 50 m, od pomembnih prometnih poti, večjih naselij in objektov, kjer se izdelujejo, predelujejo ali skladiščijo požarno nevarne snovi, pa vsaj 100 m;
2. zavarovati in nadzorovati kurišče ves čas kurjenja;
3. po končanem kurjenju pogasiti ogenj in žerjavico ter pokriti kurišče z negorljivim materialom;
4. ob zmernem vetru (6 m/s) prenehati kuriti oziroma uporabljati odprti ogenj.

V obdobjih, ko je za posamezno območje v naravnem okolju razglašena velika ali zelo velika požarna ogroženost in v drugih sušnih obdobjih, je tam prepovedano kuriti ali uporabljati odprti ogenj, puščati ali odmetavati goreče ali druge predmete ali snovi, ki lahko povzročijo požar.

Seveda pa lahko vse zgoraj naštetu izkoristimo kot del programa. Otroci in mladostniki se z

Torej z ognjem po pameti in v skladu z navodili za kurjenje v naravnem okolju, predvsem pa v dogovoru z lastnikom in pa z morebitnim pisnim soglasjem ustreznega organa (pristojna izpostava Uprave za obrambo, v okviru katerega deluje tudi Uprava RS za zaščito in reševanje).

odprtim ognjem srečujejo tudi sicer (na piknikih, kampiranje na morju ...). Taborečim lahko ponudimo simulacijo kriznega odločanja. Lahko se z lokalnim gasilskim društvom dogovorimo za gasilsko vajo, ki se lahko na koncu sprevrže v tuširanje. Enkratna izkušnja pa bo tudi že to, da na simuliranem ognju taboreči preizkusijo delovanje gasilnega aparata (ki ga je tudi sicer priporočljivo imeti na seznamu obvezne taborne opreme).

POTEPANJA

Predstavitveni tabor RMB

Tudi v obdobju temeljite prenove taborniškega doma na Kovku, ki terja od članov rodu Mladi bori veliko dobre volje, prostega časa in fizičnega napora, ajdovski taborniki eno za drugo prizadevno izvajamo vse načrtovane akcije. Po uspešno izpeljanem zimovanju, ki smo ga februarja organizirali v domu idrijskih tabornikov na Pšenku nad Idrijo, in le dober mesec in pol pred taborjenjem, ki bo tudi letos (od 1. do 9. julija) potekalo v Svetem Pelegrinu pri Umagu, smo realizirali še enega od pomembnejših projektov letošnjega leta.

Medtem ko je ekipa starejših, predvsem moških članov društva, v soboto, 14. maja, nadaljevala z naslednjo fazo gradbenih del na Kovku, smo ostali pred ajdovskim gradom organizirali sedaj že tradicionalni predstavitveni tabor. Številni obiskovalci, ki so se rado vedni in presenečeni ustavljali pod štabnimi šotori, postavljenimi čez glavno sprehajalno pot, so si lahko ogledali daljšo video projekcijo iz lanskega taborjenja in krajši televizijski prispevek iz letošnjega zimovanja, v priložnostni zgibanki pa smo predstavili tudi druge aktualne projekte (etnološko-raziskovalni tabor "Etnostep", odpravo v Litvo ...).

Sočasno s predstavitvenim taborom je celo sobotno dopoldne potekal tudi

rodov mnogoboj. Člani rodu so se znotraj grajskega obzidja pomerili v lokostrelstvu, postavljanju šotora, premagovanju ovir, signalizaciji in drugih veččinah, po gozdni učni poti ob Hublju pa je bilo organizirano orientacijsko tekmovanje.

Kljub nekoliko slabši udeležbi članov nam je uspelo pripraviti za javnost zelo zanimivo in odmevno predstavitev, ki smo jo v zgodnjih popoldanskih urah zaključili s skupnim kosilom za vse, ki so se zbrali pred gradom, pa tudi za naše najbolj predane kolege, ki so, kot že mnogo drugih sobot, tudi na predstavitveni dan marljivo delali na Kovku.

Anja Kosovel

i-s.aladin@siol.net

Poročilo s sodniškega seminarja

Na sodniškem seminarju, ki je potekal 11. 6. 2005 v taborniški hišici Mestne zveze tabornikov občine Maribor, je sodelovalo 9 udeležencev iz štirih mariborskih rodov: rodu Ukročene reke, rodu Franc Lešnik, Maistrovega rodu in rodu XI. SNOUB. Seminar sta vodila Matjaž Jesenšek in Tadej Pugelj, pri organizaciji pa je sodeloval še Boris Volarič.

V prvem delu so se udeleženci ukvarjali z vprašanjem, kakšen naj bo sodnik taborniškega mnogoboja. Ugotovili so, da mora predvsem poznati pravila igre, znati pravilno razsoditi, imeti dobro razvite zaznavne sposobnosti in biti pri svojem delu natančen in dosleden. Biti mora potrpežljiv, umiren, razsoden in angažiran v svoji vlogi. Pomembna je tudi poštenost, pravičnost, odločnost in vztrajnost, svojo funkcijo pa mora videti tudi skozi vzgojni vzor; kot priložnost za motivacijo, pomoč in svetovanje tekmovalcem, da bodo razvijali željo po osebnem napredovanju.

V drugem delu smo preigrali nekaj, z vidika sojenja, najbolj zahtevnih panog (šotor z dnom in iz šotork ter postavljanje signalnega stolpa) ter se pogovorili o zagotavljanju varnosti pri rizičnih panogah (lokostrelstvo, ajanje, kurjenje ognjev).

V sklepnem delu pa smo se pogovarjali tudi o prenovi tega tekmovanja. Udeleženci so izrazili pripravljenost, da jeseni sodelujejo na posvetu, na katerem bi podrobno pregledali in ustrezno dopolnili obstoječe propozicije, hkrati pa bi se pogovorili o možnostih prilagajanja tekmovanja vodovemu sistemu (vodi z več kot 5 člani), torej tekmovanje za cel vod.

Pugy
pugy@rutka.net

Nina Finžgar

ninchy_hy@hotmail.com

KOLUMNA

Piratski izziv

Piratski izziv je ena izmed redkih akcij mariborskega območja, ki je namenjena tabornikom iz celotne Slovenije. Kljub temu pa se akcije vsako leto udeleži več gozdovnikov in gozdovnic, ki skupaj preživijo tri zelo zanimive dni. Akcija je rod Črno jezero spet ponesla med ostale rodove, ki so dejavni na področju sodelovanja in združevanja z ostalimi rodovi. Prav to je bil eden izmed razlogov za organizacijo tega projekta.

Že tretjič je izziv potekal na jezeru Medvedce v bližini Pragerskega in ker gre v tretje rado, nam tokrat le ni zagodlo slabo vreme.

Kot se za štajerski konec Slovenije spodobi, je celotno dogajanje potekalo bolj sproščeno in posledično so tudi aktivnosti potekale bolj spontano. Ekipo, ki je akcijo organizirala, je tokrat sestavljala nekoliko mlajša generacija. Vodil jo je Jure Pipnbaher - Pipi, ob strani pa mu je stal starešina rodu Iztok Utenkar - Čips. Celotna ekipa je tako program osvežila z novimi in zanimivimi idejami. Udeleženci so se lahko preizkusili na progi preživetja, ponovili so znanje iz orientacije, strelstva in lokostrelstva, vožnja ... Vsi so lahko pokazali tudi svojo ustvarjalnost z barvami in čopiči. Večina pa jih je najbolj uživali ob tabornih večerih, ki so jih preživeli ob tabornem ognju, s programom, ki so ga pripravili udeleženci sami in seveda ob zvokih kitare.

Ker pa nobena stvar ne steče čisto po načrtih, je tudi tokrat prišlo do manjših zapletov. Saj vsi poznamo situacije, ko se ljudje, ki so se ponujali, da bodo opravili to in ono stvar, tik pred zdajci neznano kam izgubijo ali pa se nekatere stvari za program pripravljajo nekoliko prepozno. Pa da ne bi pretiravala, ni bilo tako hudo, kot se sliši. Akcija je bila kljub temu tekoče izpeljana in zagotovo vam lahko, da so udeleženci kot tudi njihovi spremljevalci in organizatorji uživali v vseh trenutkih, ki so za marsikaterega izmed nas še prehitro minili. Vidimo se spet maja 2006, da obudimo stare in ustvarimo nove spomine. Upamo, da tokrat še v večjem številu!

Jess

jess@rutka.net

Se vidimo v naslednji bitki!

Pa je za nami! Državni mnogoboj, namreč. In na koncu se spomnim besed Emila, ko sva se poslavljala: "Nasvidenje v naslednji bitki!" Tako nekako smo se počutili vsi, ki smo se trudili izpeljati državni mnogoboj. Moje vprašanje je, ali se mora vedno tako končati? Sem prepričan, da ne! Čas je, da začnemo malo s sistematičnim pristopom in z razčiščenimi pojmovanji kaj, kako, zakaj.

Kaj hočemo z mnogobojem doseči? Kako bomo to dosegli? Zakaj vse to počnemo?

Ko bodo ta vprašanja vsem nam jasna, potem bomo sigurno vsi skupaj naredili več za to, da bo mnogoboj uspešen in celo odličen.

Državni mnogoboj je zelo kompleksna aktivnost, vendar jo lahko razdelimo na dva večja sklopa. Tekmovalni sklop in tehnični sklop. V tekmovalnem sklopu se skrivajo vse malenkosti, povezane s pripravami panog, sojenjem in obdelovanjem podatkov. Tehnični sklop pa v sebi skriva vse dodatne aktivnosti, ki spremljajo mnogoboj. Od osnovne nastanitve ekip in sodnikov, prehrane, zagotavljanje najosnovnejših standardov za večdnevno bivanje. Sklopa sta med seboj povezana in dejansko je potrebno oboje med seboj uskladiti. Vsi, vključeni v ta letni projekt, bi se morali zavedati, da mnogoboj kot celota predstavlja nas tabornike, tako znotraj organizacije, kot tudi na izven. Tu pa sem mnenja, da temu ni tako in da smo dejansko "vrtičkarji". Ampak to ni samo problem državnega mnogoboja, ampak celotne organizacije.

Letos se je pokazal dejanski problem z zadostnim številom sodnikov in kontrolorjev. Tako so nekatere ekipe čakale na panoge, ker so sodniki še sodili druge discipline. Z orientacijo smo zamujali, ker nismo uspeli pravočasno zagotoviti

KOLUMNA

kontrolorjev na orientacijskih točkah. Če želimo v prihodnje izpeljati vse panoge v enem dnevu, bomo morali na tem področju drastično spremeniti delovanje. En predlog rešitve je lahko tak, da vsaka prijavljena ekipa tudi pripelje s seboj enega sodnika. Kljub pomanjkanju sodnikov smo izpeljali mnogoboj do konca in to v enem dnevu. Rad bi se vsem sodnikom in kontrolorjem še enkrat zahvalil za njihov prispevek in odlično opravljeno delo. Brez take ekipe ne bi šlo skozi.

Propozicije so tudi ena točka, na katero se bomo septembra osredotočili. Osebnostno vidim spremembe v smeri splošnih določil (vodov sistem) in s tem prilagoditev disciplin. Poleg tega pa vidim, da je v propozicijah mnogo "sivine". To sivino bomo prav tako odpravili. Tako, da nas na tem področju čaka kar veliko dela.

Prevzeti soorganizacijo državnega mnogoboja ni mačji kašelj. Predvsem mora soorganizator preskrbeti dovolj človeške sile, ki deluje usklajeno kot švicarska ura in se ne izgovarja na tretjo osebo. Zavedam se dejstva, da je soorganiziranje državnega mnogoboja priložnost za polnjenje rodove blagajne. Vendar pa mislim, da ne za vsako ceno. V svoji osemletni profesionalni pedagoški karieri še nisem videl otroka ali pa mladostnika, ki bi na taboru za zajtrk z užitek jedel sardine v olju. Več pozornosti v prihodnje bomo tudi posvetili prehrani. Obljubim, da naslednje leto ne bo sardin za zajtrk.

Rad bi pa pohvalil soorganizatorje, posebno za organizacijo lutkovne igrice za najmlajše. Vsi prisotni člani soorganizatorja so se trudili po svojih najboljših močeh in za njihov trud se jim zahvaljujem.

Na taki akciji pogrešam "klasični" taborni ogenj. Zdi se mi, da ob se znamo tabornem ognju bolj zabavati in smo bolj povezani kot pa na koncertu.

Naslednje leto bomo sigurno popravili napake, ki smo jih naredili letos in se bomo lahko zopet naučili kaj novega in bomo zaradi tega bogatejši za nove izkušnje. Zase sem stoo odstotno prepričan in septembra že nadaljujemo s pripravami na državni mnogoboj 2006.

Hvala vsem, ki ste pripomogli k izvedbi mnogoboja in vsem ekipam za sodelovanje, se vidimo naslednje leto. Do takrat pa: "Mnogoboj je zakon in samo gas!"

Najbolj zabavna panoga za MC-je je bilo kot vedno postavljanje ognjev. Zavzetost in zagnanost je bila res velika! Avtor: Mojca Čebul.

Po informacijah iz ust tekmovalcev je bil vsem zelo všeč orientacijski del tekmovanja, z zanimivim in razgibanim terenom ter nadvse prijaznimi kontrolorji. Vsi so progo uspešno prehodili in s tem spoznali marsikatero lepoto štajerskega dela naše dežele.

N. F.

Po napornem tekmovalnem dnevu je večerna gledališka predstava gledalce prikovala na mesto. Avtor: SiNi.

Letos so se tisti najmlajši in tudi tisti malo starejši po naporni orientaciji ohladili s škropljenjem in polivanjem z vodo. S tem sicer niso upoštevali 11. taborniškega zakona, vendar so se ob tem vsaj zabavali.

N. F.

Sobotni večer je pred mikrofonom popestrila Irena Vrčkovnik, na kitaro pa jo je spremljal Mike Orešar. Nekateri so ob tem tudi zaplesali, drugi pa raje pomagali s petjem. Zabava se je zavlekla pozno v noč.

N. F.

Pripravila Nina Finžgar (ninchy_hy@hotmail.com) in Tomaž Sinigajda (sini@rutka.net).

Tudi najmlajši taborniki so se neizmerno zabavali. Preko igre do pravega taborniškega znanja. Avtor: Mojca Čebul.

Same čedne, mlade in zdrave so. Stilno urejene in polne taborniškega znanja. Vas zanima, o kom govorim? To so vendar Hobotnice (RJS), zmagovalke v kategoriji PP! Avtor: SiNi.

Stari Mački (RSR) so prave maskote vsakega državnega mnogoboja. Tokrat so svojo mladost in izkušnost ponovno dokazali z izvorno garderobo in zmago v kategoriji grč. Avtor: SiNi.

Najbolj aktivni so bili MČ-ji in GG-ji

Vzpodbude Komisije za taborniški program

Zbiranje mnenj na temo prenove mnogobojev, predstavitev nagrade Skavt Peter in predstavitev in pogovor na temo prenove starostnih vej so bile vsebine, ki so na taborniškem mnogoboju v Slovenski Bistrici udeležence vzpodbudile k oblikovanju in posredovanju lastnega mnenja, poleg tega pa tudi informirale in motivirale za sodelovanje pri oblikovanju programa.

Na pobudo za **zbiranje mnenj o spremembah mnogoboja** so se presenetljivo odzvali ravno najmlajši, torej MČ-ji in GG-ji. Mnenja so sicer v večini primerov vezana na organizacijski in ne vsebinski vidik sprememb mnogoboja. Zanimivo je tudi, da mnenja odražajo sposobnost konstruktivne presoje in aktivnega sodelovanja pri tej starostni skupini, kar bi veljalo izkoristiti tudi v prihodnje. Poleg tega so si udeleženci želeli več različnih spremljevalnih dejavnosti, kjer bodo tudi aktivno vključeni, seveda pa še več zabave, glasbe, bazen ...

Predstavitev nagrade Skavt Peter je potekala na panoju s predstavitvenim letakom, kriteriji in pa seveda pravih kipcem. Spet so pri zanimanju za

nagrado prednjačili mlajši; zanimalo jih je predvsem, na kakšen način lahko dobijo to nagrado (zanimivo je, da to ni zanimalo njihovih vodnikov, saj pretežno niso izkazali interesa za informacije in pripravljeno gradivo).

Po zaključku tekmovalnega dela v soboto zvečer je potekala **delavnica na temo prenova starostnih vej**. Na delavnici je sodelovalo 11 udeležencev v starosti od 14 do 27 let. Udeleženci so debatirali o razlogih za spremembe, zanimalo jih je, na kakšen način bo delovala starostna skupina mlajših grč, večinoma pa je debata tekla o programu, vodnikih, vsebinskih prioritetah, ki so le posredno vezane s starostnimi vejami. Večina udeležencev je pred tem prebrala informacijo o prenovi starost-

nih vej in so se s predlaganimi spremembami strinjali.

Nekaj vodnikov je v času mnogoboja izpolnilo **anketo na temo starostne veje** (sicer v primerjavi z zastopanostjo manj kot 10%), tako da smo skupaj s preteklimi anketnimi akcijami dosegli številko 90 izpolnjenih anket, kar predstavlja več kot 10% aktivnih vodnikov v Sloveniji.

Predlogi vsebinskih sprememb mnogoboja: Bolj zahtevna orientacija, več različnih panog, srečanje s "pravo" lisico na lovu na lisico, premalo poudarka na delu z murni (tako na mnogoboju in sodniškem seminarju, kakor tudi na vodniških tečajih), MČ4 šotorka - težje kot pri GG mlajši (časovnica je prekratka), na tekmovanju naj sodeluje cel vod, ne glede na število članov (vodov duh), dobra uvrstitev na območnem mnogoboju naj bo pogoj za udeležbo na državnem, propozicije pripravljene in predstavljene na začetku leta (celoten razpis - tudi starostne skupine) ...

Rezultati ankete bodo pripravljene in objavljene na tečaju za vodje v Bohinju in v deveti številki reviji Tabor. Morda le to, da je vprašalnik vseboval tudi vprašanja o novi razmejitvi starostnih vej (vprašanje za vsako posebej). Odgovori anketirancev: v povprečju za vsako starostno vejo 79 % za (71) in 21 % proti (19, od tega 5 proti vsem predlogom sprememb). Zanimivo je tudi to, da nihče izmed 20 anketirancev v starosti od 20-22 let ni nasprotoval novi veji mlajših grč.

Spremeniti pravila mnogoboja ali ne?

Matija Špacapan (18), RPG Šoštanj

Definitivno ne. Tisti, ki tekmuje in ima željo, je zanj tekmovanje zelo zanimivo. Starejši taborniki, ki ne tekmujejo več, pa lahko najdejo motiv v soejnu panog.

Tina Bobek (28), RLG Pesje

Morda bi bile potrebne spremembe le pri kategoriji MČ 4. Lahko pa bi tudi malce postrili oz. spremenili način izbire organizatorja mnogoboja. Tisti rod, ki se prijavi na razpis, bi moral mnogoboj izpeljal na precej višjem nivoju, kot je bil letošnji.

Lara Štajdohar (15), RDV Ljubljana

Meni se zdi, da je tako, kot je, prav v redu. Spremembe niso potrebne.

Mojca Vrčkovnik (31), RJZ Velenje

Da! Po mojem mnenju je kriterij pri kategoriji GG prezahteven, saj na tem mnogoboju ni prav nobena ekipa prišla čez 75 % uspešnost. Tudi kategorija MČ 4 je zelo zahtevna. Če bodo 6 letniki prišli v MČ kategorijo, bo potrebno paziti, da zahteve ne bodo previsoke.

Blaž Pirnat - Uoča (28), RHV Ljubljana

Meni je všeč tako, kot je. Moti me le, da so starejše grče starostno diskriminirane in imajo samo 4 panoge. Moralo bi se več dogajati, saj imajo veliko izkušenj in znanja.

Robi Hreščak (13), RSR Ilirska Bistrica

Ne! Ker je tako kot je, 'full cool'. Letos sem se imel najbolje.

Urša Lamut (14), RZR Zreče

V redu je. Po mojem mnenju spremembe niso potrebne.

Miha Grgič - Čupavi (13), RKJ Sežana

Meni so panoge mnogoboja zelo všeč. Če nam ne bi bile zanimive, nas ne bi bilo tukaj. Mogoče bi lahko samo spremenili časovnico pri orientaciji, ki je precej kratka.

Elen Zudič (16), RJS Izola

V bistvu je vse zelo v redu. Panoge so zanimive. Morda bi bilo potrebno uvesti le nekaj spremljevalnega programa.

Helena Urh (35), RPG Šoštanj

Glede na trenutno aktivnost naših članov, bi prej kot spremeniti pravila bilo potrebno spremeniti kaj drugega. Težko bo pa spremeniti odnos naših članov do našega programa, ki ni slab, če ga izvajaš dobro. Vodstvo ZTS bi moralo narediti nekaj, da bi bilo prostovoljno delo, ki ga izvajamo, bolj cenjeno.

Iztok Utenkar - Čips (35), RČJ Slovenska Bistrica

Da! Mora se spremeniti, saj udeležba vidno pada. Preveč se vzdobuja tekmovalnost in premalo druženje. Mogoče bi bilo potrebno za novi model vzeti model Žaboboja, če se pa bi le-to izkazalo kot neuspešno, se še vedno lahko vrnemo na ta model tekmovanja. Problem pa so tudi sodniki, predvsem zato, ker programske komisije ZTS delujejo zelo slabo.

Lecko (36), RSR Ilirska Bistrica

Mnogoboji so zelo OK. Potrebno bi bilo le dodelati fineše v propozicijah. Precej je nedorečenega. Pri starejših grčah bi morala biti tudi 5 panoga (spretnostno tekmovanje), saj nismo stari kriplji 😊

foto: Blaž Verbič

Tjabber

Sandi Glinšek

Na taborniški akciji ga skoraj ne moreš zgrešiti. Visoka postava, vedno v kroju in s svojim skavtskim klobukom na glavi ter nasmehom na obrazu. Je človek dejanj in ne le besed. Je človek, ki rad govori in če se z njim spustiš v diskusijo, si raje pripravi dobre argumente in vzemi veliko časa. Tabornik po srcu in duši. Na poti od vodnika do načelnika rodu je premagal veliko ovir, pa vendarle je ostal to, kar je. En čisto navaden tabornik!

Predstavi se našim bralcem.

Sem Sandi Glinšek, rojen 19. 05. 19???. Kar največ časa namenjam taborništvu - skavtstvu. Poleg tega pa sem že od malih nog prostovoljni gasilec. V življenju mi zelo veliko pomeni vrednota humanosti in velikokrat se mi zgodi, da s tem zapostavim svojo osebnost.

Koliko let si že tabornik?

Tabornik sem že 14 let!

In kako si pristal med taborniki?

V Škalah v moji mladosti ni bilo tabornikov oz. so se šele ustanavljali. V tistem času mene taborniki niso niti najmanj zanimali. Na povabilo mojega soseda pa sem se enkrat udeležil vodovega sestanka in takoj so me prevzeli.

Sedaj opravljaš delo načelnika rodu, ki je po številu najmočnejši v državi. Je to težko delo?

JA! Takole je ... ko mi je bila ponujena ta funkcija, se nisem niti najmanj zavedal, kaj se od mene pričakuje. Ko pa sem sprejel to funkcijo in se zavedel odgovornosti, sem si zastavil cilje in začel z delom. Ponosen sem na svoje delo, ki ga opravljam. Taborništvo je v osnovi namenjeno otrokom in to je tudi moj cilj in največje veselje. Moram pa poudariti, da sem jaz samo en majhen del v mozaiku. Vse je rezultat timskega dela.

V vašem rodu organizirate nekaj zelo zanimivih akcij. Tekmovanje z najdaljšo tradicijo je ŠTPM, kajne?

Seveda! To je tekmovanje, ki poteka že preko 25 let.

Žal pa je to tekmovanje v zatonu, saj je letos sodelovalo le 6 ekip. Zakaj je udeležba vsako leto slabša?

Po mojem mnenju je udeležba odvisna tudi od znanja. Gre za izjemno zahtevno tekmovanje, ki pa po mojem mnenju nima ustrezne podpore ZTS. Tekmovanje poteka v mesecu, v katerem imajo potencialni tekmovalci največ obveznosti v šoli in morda je tudi to razlog za slabšo udeležbo.

Ob branju razpisa ŠTPM sem dobil vtis, da gre res za izjemno težko tekmovanje, ki bi morda lahko konkuriralo tudi ROT-u! Pa vendarle, razmisljate morda o kakšnih spre-

membah in novitetah, ki bi povrnilo sijaj temu nekdanjo zelo dobro obiskanemu tekmovanju?

Prav zaradi slabe udeležbe resno razmišljamo o širši razpravi na rodovi strateški konferenci o obstanku tekmovanja. Vsekakor pa se obetajo velike spremembe, več se bo delalo na poudarku dogodivščin in ciljna generacija naj bi bila predvsem GG-ji, saj so oni najšibkejši člen v naši verigi. In ta problem velja za celotno ZTS!

Drugo leto torej ŠTPM bo ali ne?

Po mojem mnenju 'bi naj' bilo!

Drugo zelo zanimivo taborniško tekmovanje, ki ga organizirate, je Škalska liga, ki se je odlično prijela in ima vsako leto večji obisk! Je res, da si to tekmovanje prvič organiziral za svoj inštruktorski projekt? Kako si sploh prišel do te ideje? Zelo redki so, ki si za projekt izberejo organizacijo tekmovanja.

Tako je! Sem človek, ki zelo rad naredi nekaj drugačnega in konkretnega. Vzel sem si čas in naredil projekt, ki ima svoj namen, cilj in rezultat. In zelo ponosen sem na dejstvo, da mi je tako dobro uspelo. Največja dilema je bila izbira imena tekmovanja. Izbirali smo med vsaj stotimi imeni kot npr. DDV (Dogodivščine Divjega Volka). Na koncu pa smo izbrali ime Škalska Liga Ka Te Briga. Posebej pa sem si želel, da bi tekmovanje povezovalo vse skavtske organizacije.

Tretja in tudi medijsko najbolj znano tekmovanje je ARS. Kako ste prišli sploh do te ideje?

To je mednarodno pustolovsko tekmovanje. Pobudnik je bil Peter Vrčkovnik, ki se je z ekipo Svizci udeležil tovrstnega tekmovanja na Hrvaškem. To je v drugih državah šport številka ena in zakaj ne bi nekaj podobnega naredili tudi pri nas!

ARS organizirate sami taborniki, pa vendarle sama akcija ni 'taborniška'. To drži?

V nekem smislu drži. Vendar si pri sami organizaciji veliko pomagamo z našim znanjem in izkušnjami, ki smo jih pridobili na taborniških tekmovaljih. In navsezadnje vse delo opravimo mi, taborniki. Osebnost me ženejo res pristni prijateljski stiki med udeleženci in organizatorji (posebej s pripadniki SV).

Kako vam uspe organizacija tako zahtevnega tekmovanja?

Vse skupaj je rezultat timskega dela. Intenzivne priprave potekajo že eno leto pred samim tekmovaljem. Poudariti je potrebno tudi, da nam pri organizaciji tekme veliko pomagajo tudi druga društva in organizacije (npr. Slovenska vojska).

Ti osebno si šef za transport in logistiko ter urgentne ekipe. Kaj to pomeni?

Moja naloga je, da sem posrednik pri sodelovanju s SV, skrbim za prevoz delovne ekipe in opreme na vnaprej določene točke. Razporedim

in organiziram tudi ekipe za prvo pomoč.

ARS je medijsko izjemno dobro pokrit. Je po tvojem mnenju to za nas tabornike dobra reklama?

Po mojem mnenju bi lahko bilo to tekmovanje tudi boljše medijsko pokrito. Vsekakor pa se vedno poudari, da to tekmo organiziramo taborniki in da smo vsi prostovoljci.

Se boš mogoče naslednje leto udeležil tekmovanja kot tekmovalec?

☺ Neeee! Mogoče bi za začetek preizkusil samo kakšno posamezno etapo kot je npr. spuščanje po vrvi!

Vrniva se raje k tebi osebno. Skoraj si te ne morem predstavljati brez skavtskega klobuka na taborniški akciji. Povej! Ali je Sandi Glinšek tabornik tudi, ko ne nosi skavtskega klobuka?

Trudim se po najboljših močeh, da sem tabornik - skavt tudi izven okvirov naše organizacije.

Imaš tudi zelo zanimivo taborniško ime. Chin-Chin! Od kod to ime?

Pri nas imamo doma avtokleparsko obrt in nekoč sem prijatelju kaval z rokami, koliko lahko zapelje vzratno. Pa je nekdo pripomnil naj mi ne zaupa, kajti pri njemu blagajna hitro naredi CHIN - CHIN!

Si poznan tudi kot tabornik, ki je vedno za hece, vedno si pripravljen pomagati, si pošten ... Človek bi rekel, da si kar posebitev taborniških zakonov. Se strinjaš?

Trudim se živeti po teh merilih, vendar pa ta niso vodila mojega življenja. Sem enostavno tak človek. Skušam biti dober vzor mlajšim!

Imaš pa tudi slabo lastnost po kateri te pravzaprav vsi najbolj poznajo! Veš o čem govorim?

Seveda! ☺

Baje vedno zamujaš! ☺

To je res moja slaba lastnost. Zamudil sem tudi na sprejem k predsedniku Drnovšku J, pa res

ni to bila povsem moja krivda. Župan občine Venlenje se ob mojih zamudah samo še nasmehne. Žal je čas moj edini sovražnik! Drugih sovražnikov nimam.

Imaš kakšne posebne cilje glede tabornikov. Boš kandidiral za kakšno bolj vidno funkcijo na ZTS?

Teh ambicij nisem nikoli imel. Nikoli pa ne reci nikoli.

Če bi bil starešina ZTS bi najprej spremenil kaj?

Spustil bi se v medsebojno razmerje med vodstvom in rodovi. Skušal bi jih bolj zblížati. Tudi sama povezava med rodovi bi morala biti boljša. Izkušnje in znanje močnih rodov bi lahko pripomogle šibkejšim rodovom pri njihovem spodbujanju in delovanju. Potrebno bi bilo tudi preučiti naše delo, obdržati najboljše, ostalo pa vzeti iz temeljnih načel skavtstva. Osnova naj bi vedno bila dejstvo, da smo odprta organizacija za prav vse ljudi (ne glede na njihovo veroizpoved, navade ...), vendar bi morali znati za njih tudi pravilno poskrbeti (sodelovanje pri udeležbi na pohodih in spomin pretekle zgodovine, svečanosti maš ...). Bi pa posebej bilo potrebno utrditi sodelovanje med skavtskimi organizacijami v Sloveniji!

Imaš poleg službe, tabornikov in gasilcev sploh čas še za kakšen hobi?

Enostavno nimam prostega časa, čeprav bi si kdaj res želel malce več časa zase! Zelo rad pa fotografiram, zato je fotoaparata moj stalni spremljevalec.

Bi za konec rad kaj sporočil našim bralcem?

Vesel sem, da sem na nek način po ključu pristal pri tabornikih. Pred tem so mi bili na prvem mestu gasilci. Ponosen sem na dejstvo, da sem bil in še vedno sem načelnik najštevilnejšega rodu v Sloveniji! Bralcem pa bi rad sporočil predvsem: imejmo se radi, držimo skupaj, ustvarjajmo smer vetra s skupnimi močmi.

Rod Gorjanskih tabornikov Novo mesto

Ime novomeškega rodu izhaja iz Gorjancev, gričevja ob meji s Hrvaško. Delovanje rodu je bilo vedno povezano s temi prelepimi griči, saj je rod v zavetju njihovih gozdov izpeljal že veliko srečanj, od izletov do piknikov.

Zgodovino novomeškega taborniškega rodu lahko preprosto razdelimo na dve obdobji. Od ustanovitve leta 1952 do manjše krize konec sedemdesetih let. Tako imenovana druga pomlad gorjanskih tabornikov se je pričela leta 1986, ko se je rod ponovno postavil na noge. Pomembno mesto v zgodovini Novomeščanov zaseda Strela, njihovo glasilo. Strela izhaja že od začetka delovanja rodu, ob petdesetletnici, ki so jo praznovali pred tremi leti, pa so izdali posebno izdajo. Ta vključuje vso zgodovino rodu, spomine nekdanjih in sedanjih tabornikov in seveda kup neprecenljivih fotografij s taborjenj in akcij.

Veselje na taboru.

Skupinska fotografija s prvega taborjenja družine Gorjanskih tabornikov. Foto: arhiv RGT.

Novomeščane poleti že več let srečujemo v Želebeju ob Kolpi, kjer taborijo že dve desetletji. Kot pravi načelnik rodu Borut Pelko so svoj taborni prostor kar posvojili in ga imajo za svojega. Taborni prostor koristijo že okrog dvajset let, z izjemo nekaj sezon, ki so jih preživelii drugje po Sloveniji. Marsikateri tabornik bi pomislil, da je Novomeščanom na tradicionalnem tabornem prostoru po toliko letih dolgočasno. "Nikakor," zanika načelnik. Na taboru imamo vedno mnogo aktivnosti, poseben užitek nam ponuja hladna Kolpa, v kateri se osvežimo, kadar pripeka sonce.

Postavljanje tabora traja tri dni, od katerih je en dan rezerviran samo za PP-je. Takrat se lahko resnično zabavajo, vozijo s kanuji, ukvarjajo s športom. Po postavljanju čaka mnogo PP-jev funkcija vodnika na taborjenju, tako da jim je ta dan dobra spodbuda za delo. Stvar se ponovi ob koncu taborjenja. Podiranje tabora traja kar pet dni, trije dnevi pa ponovno pripadajo le PP-jem. Takrat se ti posvetijo bolj taborniškemu programu; orientaciji, lokostrelstvu in življenju v naravi.

Državni mnogoboj Otočec 2000.

Gorjanski taborniki se lahko pohvalijo z izvirno akcijo, ki jo izvedejo enkrat na leto. Ilegalcec, kot so poimenovali to aktivnost, poteka v starem novomeškem jedru in je dobra propaganda za rod. Akcija izvira iz NOB in s tem novomeški taborniki potrjujejo, da spoštujejo stare tradicije in korenine.

Borut Pelko, večletni načelnik rodu, sicer prepričan motorist.

Omenil si sodelovanje vašega rodu z drugimi rodovi z dolenskega območja pa tudi iz cele Slovenije, kako je s tem?

RGT sodeluje z več rodovi, a na različne načine. Z drugimi rodovi iz dolenskega območja večkrat organiziramo skupne akcije, ki so dobra popestritev klasičnega taborniškega druženja. Na takih srečanjih se spletejo mnoga prijateljstva, vsakdo pa se nekaj nauči; mi od drugih in drugi od nas.

Že tradicionalno sodelujemo z rodod Modri val Trst-Gorica, saj se je naše pobratenje sklenilo že pred desetletji. Naše

Posebej pohvalno je njihovo sodelovanje z varovanci Varstveno delavnega centra Novo mesto. Vsako leto povabijo nekaj varovancev na ogled njihovega tabora in jim predstavijo taborniški način dela, aktivnosti in tabor. Rod Mali princ, kot se imenuje omenjena skupina, ki sicer nima stikov z ZTS, se tudi sicer zgleduje po taborniških in skavtskih načinih dela. Novomeščani so po končanem taboru pustili vso svojo opremo na razpolago varovancem in njihovim *vzgojiteljem*, da so ti tam nadaljevali s taborjenjem.

druženje je za nekaj časa zamrlo, potem pa smo se na njihovo pobudo konec devetdesetih let ponovno zbrali, sedaj pa se dobimo vsaj dvakrat letno; enkrat pri njih in enkrat na Dolenjskem, pri nas.

Kot najvplivnejši rod na dolenskem območju imate gotovo veliko nalog in zadolžitev. Kakšno je trenutno stanje na območju?

Lahko trdim, da je dolensko območje kar v krizi in vsi rodovi se morajo potruditi, da bo območje ponovno začelo delati bolj kvalitetno. Kaj je vzrok krize, ne bi govoril. Na naš letošnji letni tabor bomo povabili funkcionarje vseh dolenskih rodov, kjer se bomo dobili na neformalnem srečanju. Upam, da bo to srečanje spodbudilo kakšne spremembe v delovanju območja.

Kakšna je vaša, če se tako izrazim, "politika" dela z popotniki in popotnicami oziroma vodniki in vodnicami?

PP-ji morajo biti aktivno vključeni v delo v rodu. Organizaciji morajo "služiti", ob tem pa morajo najti lastno zadovoljstvo, kar je najtežje. V delu, ki ga opravijo, morajo videti svoj uspeh. Pustimo jim kar nekaj svobode, saj lahko na manjše akcije odidejo sami, seveda v spremstvu polnoletne osebe. Vodnikom smo ponudili zanimivost; če se taborjenja udeležijo več kot dve tretjini njihovega voda, vod in vodnik pa so aktivni skozi vse leto, vodniku ne zaračunamo tabornine. Naj še povem, da je sedanji podmladek resnično odličen in da sem prepričan, da bomo vodenje rodu nekoč predali v odlične roke.

Struktura rodu:

Murni	9
MČ	109
GG	23
PP	18
Grče	14
Skupaj	186

Rodova uprava

Starešina rodu	Primož Badovinec
Načelnik rodu	Borut Pelko
Načelnik družine MČ	Vesna Kelbl
Načelnik družine GG	Blaž Slak
Koordinator klubov PP	Simon Sikošek
Koordinator klubov grč	Petra Martinčič
Propagandist	David Dobravc
Gospodar	Bojan Bobnar
Blagajnik	Marko Gošnik
Tajnica	Petra Martinčič
Načelnica čete Katje Rupena	Živa Pečevar
Načelnik čete zelenih otokov	Maja Badovinac
Načelnik čete Bršljin	Jacques Gros
Načelnik čete Grm-Šmihel	Alenka Kočevar

"Če bo volja, nameravamo organizirati kakšno večjo vseslovensko akcijo, verjetno kar ROT, saj imamo v rodu izvrstne orientaciste in pionirje, naša ekipa popotnic pa dosega odlične rezultate," je povedal načelnik. Novomeščani imajo odlične izkušnje z organizacijo velikih tekmovanj, saj se lahko pohvalijo z organizacijo državnega mnogoboja na Otočcu, kjer so taborniki iz vse Slovenije dokazovali svoje znanje leta 2000, poleg tega pa so organizirali ROT leta 1997 ter več priprav, med drugim tudi eno za jamboree.

Kosobrin
tabor@rutka.net

KOSOBRINOVNI PRIPRAVKI

Rmanov namaz

Sirnemu namazu Tamar s smetano primešamo sesekljane rmanove liste, dodamo ščepec soli in 2 žlički olivnega olja za boljše mazanje.

Regratova juha

Potrebujemo: štiri očiščene in ostrgane regratove korenine, dva rdeča korenčka, majhno cvetačo, pest koprivovih listov, drobno čebulo, drobnjak, peteršilj, poper, sol, dve žlici olja, jajce, vodo.

Regratove korenine dobro prekuhamo in odcedimo. Sekljano čebulo drobno narezane regratove korenine, korenček in koprivove liste prepražimo na olju, prilijemo 1 liter vode, dodamo poper, sol in sesekljan česen. Na koncu pridamo še drobno narezan peteršilj in umešamo jajce.

Omleta iz plešča

Potrebujemo: 2 jajci, 1 dkg olja, ščepec soli, žlico mleka, skodelico pleščevih narezanih listov.

Jajci ubijemo, dodamo žlico mleka, ščepec soli, stepemo in zmešamo s pleščevimi listi. V ogreto maščobo dodamo mešanico in oblikujemo v omleto. Opečemo na obeh straneh.

Solata

Potrebujemo mlade potrošnikove liste. Te dobro očisti-

mo, dodamo na koščke kuhane regratove korenine, lahko so tudi potrošnikove korenine, sol, česen, kis po okusu ali limonin sok, zabelimo z belim ali olivnim oljem.

Borovničeve palačinke

Potrebujemo: 300 g borovnic, 150 g moke, 1/8 l mleka, eno jajce, ščepec soli, sladkor, olje. Borovnice preberemo, opremo in pustimo, da se odcedijo. Iz mleka, soli, jajca in moke naredimo testo. Spečemo čisto tanke palačinke. Potresemo jih z borovnicami, zvijemo in posipamo s sladkorjem.

Borovničeva marmelada

Potrebujemo 1 kg borovnic, 500g sladkorja. Borovnice so najbolj dišeč gozdni sadež in jih največkrat uporabljamo za izdelovanje marmelad.

Če naberemo borovnice na čistem področju, je najbolje, da jih ne peremo. Če jih moramo oprati, tedaj jih operemo hitro in zelo previdno. Hkrati odstranimo lističe in razne smeti. Borovnice damo v kotliček. Nanje damo sladkor.

Vse skupaj premešamo in pustimo pokrito pol dneva. Nato damo zmes v posodo, ki naj ne bo iz aluminija. Na ognju naj vre zelo počasi. Pogosto mešamo, ker se zelo rado zasmodi. Ko se marmelada dovolj zgosti, jo prelijemo v kozarce ali še toplo namažemo na kruh.

Veliko užitkov pri pripravi in dober tek Vam želi Vaš Kosobrin.

FOTONATEČAJ

Letošnje poletje ti med drugim ponuja tudi fotografski izziv.

Vzemi fotoaparata v roke in na delo. Revija Tabor namreč razpisuje natečaj za najboljšo taborniško portretno fotografijo, posneto na taborjenjih in ostalih poletnih aktivnostih. Posnemi nekaj zanimivih taborniških portretov in jih pošlji na Taborov naslov. Najboljše fotografije bodo nagrajene!

Fotografije pošlji na naslov: Zveza tabornikov Slovenije, Revija Tabor, Parmova 33, 1000 Ljubljana ali na mail tabor@rutka.net do 22. 8. 2005. Vsak avtor lahko sodeluje z največ tremi fotografijami.

P. s.: Taborniki nosimo rutke!

Brezalkoholni koktajli

VILI

Sestavine:

- o 0,5 dcl soka črnega ribeza
- o 0,5 dcl višnjevega soka
- o 0,5 dcl pomarančnega soka
- o 0,5 dcl ananasovega soka

Priprava:

Sestavine zmešamo v vrču ali mešalniku za koktajle. Serviramo s kockami ledu in dekoriramo z rezino ananasa.

PENINA

Sestavine:

- o 1 dcl pomarančnega soka
- o 0,2 dcl malinovega sirupa
- o 1 jajčni rumenjaki
- o 1 dcl gazirane pijače (Sprite)

Priprava:

Ohlajen pomarančni sok in malinov sirup zmešamo v vrču ali mešalniku za koktajle. V posebni posodi ločimo rumenjaki od beljaka in potem rumenjaki vlijemo v pripravljeno mešanico. Vse skupaj zmešamo in na koncu dodamo še ohlajeno gazirano pijačo. Dekoriramo z rezino pomaranče in češnja ter dodamo slamico.

HAVAJI

Sestavine:

- o 1 dcl soka tropskih sadežev
- o 0,5 dcl bananinega soka
- o 0,5 dcl ananasovega soka
- o 0,2 dcl ožete limone

Priprava:

Sestavine zmešamo v vrču ali mešalniku za koktajle. Serviramo s kockami ledu in dekoriramo z rezino karambole (ali drugega eksotičnega sadja) in češnja ter slamico.

KEMIJA V TABORNIŠTVU

Lea

lea.repica@siol.net

Aktivno oglje

Aktivno oglje je najpomembnejša snov v industriji za prečiščevanje vode. Ima najbolj razširjeno uporabo v primerjavi z ostalimi materiali, ki jih ponuja današnje tržišče. To oglje obstaja v različnih oblikah: od prahu do velikih enot prešanih kock. Tip oglja, ki najbolj pride v poštev na področju industrije za čiščenje vode, je aktivno oglje v zrnih, bolje znano kot GAC (granular activated carbon). Ustrezno oblikovan GAC filter odstranjuje klor, slab okus in vonj, barvo, kemične substance ter ostale organske snovi, ki jih najdemo bodisi v zalogah prečiščene ali sveže vode. Postopek, po katerem GAC odstranjuje zgoraj omenjene strupe, je tako absorpcija kot tudi katalitično zmanjševanje (klor).

Glede na to, da je vpojna moč oglja večja od vpojne moči vode in glede na to, da večina organskih strupov ne prenaša vode, se te snovi prilepijo na površino GAC. Absorpcija iz vode odstrani snovi, ki povzročajo onesnaževanje in okužbe s tem, ko gre voda skozi ogljeni stolpec. Snovi kot je sol se vežejo z vodo in se ne vpijejo v oglje. Ostanejo v tekočini in gredo skozi stolpice oglja ter ostanejo nespremenjene.

Najbolj razširjena uporaba aktivnega oglja za čiščenje vode je za namene zmanjšanja količine klora. Ta postopek dosežemo z granulami aktivnega oglja, ki delujejo kot katalizator za sprevračanje molekularnega klora Cl_2 v ionski klorid Cl^- . Aktivno oglje lahko tudi oksidira vodikove sulfide v sulfate, ki ne oddajajo tipičnega vonja po "pokvarjenem jajcu".

Aktivno oglje je kemijsko ogljik, sicer pa je to snov, ki ima zelo veliko aktivno površino (do $800 \text{ m}^2/\text{gram}$ snovi), na katero se lahko vežejo snovi iz plinov, par, raztopin. Zato se aktivno oglje uporablja v filtrih za zrak in vodo, pomaga pa tudi pri zdravljenju želodčnih in trebušnih obolenjih, saj veže škodljive snovi. Aktivno oglje pridobivajo s suho destilacijo organskih snovi, npr. iz sladkorja, orehove lupine, ki jih prej namočijo v raztopini cinkovega (II) klorida (ZnCl_2) ali kalijevega karbonata (K_2CO_3). Pri segrevanju se brez pristopa zraka razvijajo plini, zato nastane porozna snov z veliko aktivno površino.

Primož Kolman
primoz_kolman@yahoo.com

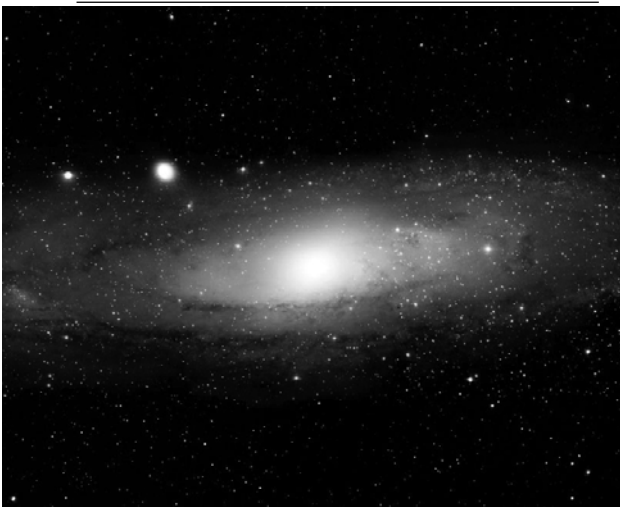
ASTRONOMIJA

Poletno nebo

Poletni večeri so kot nalašč primerni za opazovanje zvezdnatega neba. Ne glede na to ali ste na počitnicah na morju ali v planinah, se boste tudi nehote zvečer zazrli v nebo polno zvezd. Iz krajev, daleč stran od mestnih luči boste onemeli ob pogledu na množstvo zvezd, ki so posute po nebu. In da ne boste po nebu iskali le Velikega voza in Severnice, si na tem mestu pogledjmo, kaj vse še lahko najdemo zvečer, če se ozremo v nebo.

Prva "zvezda", ki jo bomo zvečer uzrli potem, ko bo Sonce že zašlo za zahodnim obzorjem, bo Večernica. Našli jo bomo na zahodni strani neba - v večerni zarji. To pravzaprav ni zvezda, ampak planet - Venera. Ker je Venera notranji planet, jo vedno najdemo nekje blizu Sonca. Enkrat sveti kot Večernica, drugič kot Danica, nikoli pa je ne boste našli na nebu na primer ob polnoči. Venera je takoj za Soncem in Luno najsvetlejši objekt na nebu. Prav zato ji pravimo Večernica takrat, ko se prva pojavi v večerni zarji in Danica, ko zadnja zapusti nočno nebo. Če pogledamo Venero skozi daljnogled ali teleskop, bomo opazili, da se nam kaže kot krajec - podobno kot Luna, le da je mnogo dlje. V prvih dneh julija lahko s neposredni bližini Venere (levo-navzdol) opazimo tudi planet Merkur.

Andromedina galaksija

Če se ozremo približno proti jugovzhodu, bomo uzrli značilna poletna ozvezdja. Najsvetlejšje zvezde v ozvezdjih Lira, Orla in Laboda tvorijo "Poletni trikotnik", saj ga lahko opazujemo celo poletje. Skozi Laboda, Orla in Strelca poteka Rimska cesta - tudi Mlečna cesta, saj spominja na razlito mleko. To je Galaksija, kateri pripadamo skupaj s Soncem, Luno in ostalimi planeti. Toda vse skupaj je le majhen delček Vesolja. Rimska cesta je le ena izmed galaksij, ki sestavljajo Lokalno jato. To so galaksije, ki jih med seboj veže gravitacija in to kljub temu, da so med seboj oddaljene tudi do več milijonov svetlobnih let. Vendar tudi to še vedno ni nič v primerjavi s celotnim Vesoljem...

Zanimivo je omeniti, da ko gleda-

mo zvezde in planete, pravzaprav gledamo v preteklost... Bolj ko je nek predmet oddaljen, dlje časa rabi svetloba, da pride do nas. Že z Lune, ki je Zemlji najbližje, rabi svetloba dobro sekundo. S Sonca potrebuje 8 minut, od najbližjih zvezd pa že leta in desetletja. Najbolj oddaljene posamezne zvezde, ki jih še lahko vidimo s prostimi očmi so nekaj deset tisoč svetlobnih let stran. Pomislite na kakšni stopnji razvoja smo bili ljudje takrat, ko je svetloba zapustila te zvezde... In to je šele delček naše galaksije... Pa vzemimo na primer sosedo - Andromedino galaksijo, ki je tudi članica naše Lokalne jate. Ko jo danes opazujemo, jo vidimo takšno, kot je bila takrat, ko so po Zemlji še hodili dinosavri...

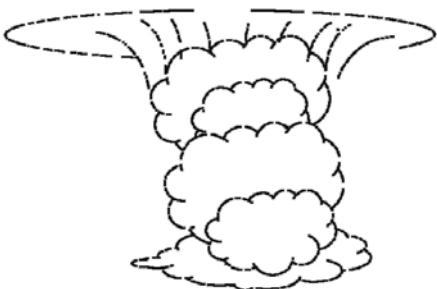
Pogled proti zvezdam Poletnega trikotnika - zvečer nekako v smeri proti jugovzhodu:

Nevarnosti ob nevihti in kako se jih ubraniti

Od vseh vremenskih pojavov nas najbolj opozorijo na moč narave ravno nevihte, ki nam s svojim hitrim rojstvom lahko zagrenijo izlet ali bivanje. Načeloma poznamo dva tipa neviht; tiste ki nastajajo ob frontalnih motnjah (srečevanjih hladnega in toplega zraka) ter vročinske nevihte, ki nastanejo kadar je ozračje toplo, a sicer jasno in mirno.

Kdaj vemo, da je blizu nas nevihtni oblak?

Nevihtni oblak - oblika nakovala.

Da bi prepoznali nevihtni oblak, moramo čez dan večkrat pogledati po nebu in oceniti, kateri oblak hitro rase in kam ga nese. Nevihtni oblak je na pogled visok, pri vrhu ga v obliko nakovala oblikujejo visoki koprenasti del, telo je kopasto, dno pa je temno sivo (glej skico). Po grmenju lahko ocenimo, kako daleč je treščila strela. Merimo čas med bliskom in trenutkom, ko slišimo grom. Za eno sekundo vzamemo okoli 360 m razdalje. Ko je oblak že blizu... no ponavadi zakrije sonce. Takrat nas mora že malo zaskrbeti, da bomo mokri. Vidimo lahko že temno dno oblaka in snope dežja, ko pa začutimo še hladen veter, bomo verjetno mokri v nekaj trenutkih, če ne najdemo zavetja.

Foto: Marko Korošec,
<http://www.weather-photos.net/>.

Strele in blodeči električni tokovi

Nevarna sopotnice neviht so strele. Strela lahko trešči kamorkoli, vendar najraje v izpostavljena mesta; v vrhove in grebene gora, večja izstopajoča in osamljena drevesa, višje in osamljene stavbe. Ko trešči, lahko elektrika potuje po tleh še precej daleč.

Pozor! Strela lahko trešči tudi daleč izven sence oblaka, torej tudi preden ali potem, ko občutimo dež! Takšne so 'strele z jasnega'.

Od izpostavljenih mest se takoj umaknimo; v kakšno večjo votlino, gozd ali pa k vznožju hriba, vendar tu nismo povsem varni - ne dotikajmo ali naslanjajmo se na drevesa, skale - bodimo odmaknjeni vsaj 2 metra. Zelo varno je menda melišče.

Nato odstranimo kovinske predmete in jih odložimo čim dlje od nas.

NASVETI:

1. Izogibajmo se odprtim prostorom, jasam in osamljenim drevesom na prostem.
2. Izogibajmo se potokom, mahovnatim tлом, dnom jarkov, rovom; voda postane dober električni prevodnik
3. Avtomobil deluje kot varna kletka, v katero strela ne more vstopiti. Sicer

Če zaidemo v naelektrono ozračje in varnostni položaj

V gorah se lahko zgodi, da zaidemo ali pa da nad nas pride naelektrono ozračje; lasje se nam postavijo po konci, ščemi nas po koži, iskri se. Takrat je naša smrt najbližje in hitro se sključimo in počepnimo v varnostni položaj. To je čepeči položaj. Tako predstavljamo majhno tarčo ter v primeru udara poskrbimo, da elektrika ne bi potovala čez vso telo:

- stopali sta skupaj, gležnja ali goleni se dotikata (čimkrajša pot elektrike po telesu), stojmo na vrvi, najvarneje je v gumijastih podplatih,
- ne bodimo v skupini, med osebami naj bo vsaj 2 metra razdalje; če že enega oplazi, vseh ne bo in bodo lahko pomagali,
- sedemo lahko na nahrbtnik in se pokrijemo s šotorko ali polivinilom,
- presodimo, kako bi tekel električni tok in se le-temu ognimo.

Zaključek: Nevihte so lahko res zelo razburljive, vendar lahko v njih uživamo le ob opazovanju skozi okno doma.

glejmo, da ne bi na avtomobil padlo kako drevo.

4. Izogibajmo se kovinskim konstrukcijam in streham.

5. **NAJNEVARNEJŠE** je LEŽATI ali STATI, saj omogočamo, da lahko elektrika potuje čez večino telesa, kar prinese smrt.

1. Kdo smo?

Polaris je ime orientacijskega kluba, sedež ima sicer v Ljubljani, vendar smo ga pred desetletjem ustanovili prišleki v Ljubljano, ki se nismo čutili dovolj 'Žabarje', da bi pristopili v že obstoječ ljubljanski orientacijski klub. Naša osnovna dejavnost je torej orientacijski tek, vendar nas kot (večinoma nekdanje) tabornike, gornike, jamarje in sploh ljubitelje narave, rekreacije in športa pogosto zamika tudi kaj drugega, kot npr. kak maraton, turno smučanje, planinsko ali taboriško orientacijsko tekmovanje in še kaj.

2. Zakaj in kako na Yogsi AR?

Tako se nam je lani spomladi utrnila ideja, da bi se moralo dalo spopasti tudi s pustolovsko dirko. Kar takoj na vrat na nos si na ARS 2004 nismo upali, zato pa smo ga temeljito preučili s ciljem, da se na ARS 2005 pojavimo tudi mi. In ko smo odkrili Yogsi smo takoj vedeli, da je to idealen preskus in trening z ARS 2005. Ker nas je za ARS ekipo 5 (4 + rezerva) smo na hitro med prazniki poiskali še 6. člana, se v skladu s pričakovano pripravljenostjo in z upoštevanjem družinskih vezi uparili v dvojke in, da ne bi bilo preveč sporov glede zaporednih števil, ekipe poimenovali po začetnicah članov.

3. Predpriprave:

Začele so se že lani poleti, predvsem na navdušenje prodajalcev opreme, saj smo jim v zadnjih mesecih pošteno napolnili blagajne. Drugače pa smo malo skupaj in malo vsak zase preizkušali nekatere panoge, nekateri z 12 urnimi pohodi, drugi z nočno nošnjo polomljenih koles, s plavalnimi klepeti in dvakrat s spusti na steni pod Šumberkom pod budnim nadzorom domžalskih jamarjev. Da pa bi na Yogsiju čim bolj okusili razmere ARS, smo nekateri dan pred tekmo odtelki še tek trojki na 28 km.

4. Pričakovanja:

Zelo previdna, nekako smo upali, da bomo prišli skozi progo, po možnosti v času, krajšim od 9 ur.

5. Pred startom:

Ubadanje s pripravo opreme nam je preprečilo načrtovano dopoldansko malico v gostilni. Še več časa pa smo porabili s pripravo kart - kot orientacijski in celo poklicni kartografi smo seveda namesto tistih, ki jih je pripravil organizator, kmalu pripravili takšne, ki zaslužijo to ime. Čeprav je Luka na cilju dejal, da so slabe karte del pustolovščine, je res, da slabe karte tudi onemogočajo pošteno primerjavo med ekipami, saj namesto znanja pogosto odloča sreča in predvsem poznavanje terena.

Pepl
pepl@rutka.net

ORIENTACIJA

OK Polaris

6. Na progi:

Po začetnem ogrevanju pri vzponu na Šmarjetno goro smo imeli prvo težavo s "staro" skakalnico - pričakovali smo nekaj podobnega kot je Bloudkova v Planici, tako pa smo mislili, da smo že pri novi, ker sta se kontrolorja skrivala v senci. Dežne kaplje so nas pospešile proti (pokritemu) bazenu in nato se je zlilo ravno med našim plavanjem. S čolnom smo po nekaj vijugah ujeli smer in s pomočjo harmonikarja tudi našli mesto izkrcanja. Po točnem azimutu skozi orientacijsko zahteven gozd smo namesto h kontrolni točki zavili k prehitro opaženim kolesom na mostu. Kolesarjenje smo večinoma izvedli v vlakcu, eden najlepših delov trase je bilo vsekakor sleme s Križne Gore na Planico. Dva spusta - prvi s kolesom in drugi z mosta - in kar nepričakovano hitro smo bili na cilju.

7. Natežja panoga:

Nošnja kajaka.

8. Najlažja panoga:

Vse razen nošnje kajaka.

9. Zanimivosti:

Prednost boljše karte pred ostalimi ekipami je bila še posebej očitna na odseku od Krive ščuke do vzhodnega vzpona na Križno Goro, ko smo sestavili vlak in kdor je prehitel "lokomotivo" se je praviloma čez nekaj časa ponovno znašel na repu.

10. Odzivi na rezultat:

Neverjetno, super!

11. Naslednji dan:

Nekaj bolečin v mišicah, ne toliko, da bi pokvarilo dober vtis tekmovanja, še najbolj se upira spiranje blata s kolesa.

12. Čez tri dni:

Vse težave so pozabljene, ostaja le še navdušenje nad tekmo.

Kaj se zgodi, če se tabornik zaljubi?

Približujejo se poletne počitnice, z njimi pa tudi prijetnejše počutje, izleti in taborjenja. Mnogi se bodo zaljubili prvič, drugič, petič ...

Če se spomnite iz prejšnje številke Tabora, bi teoretično lahko rekli, da se bodo nekateri zaljubili namerno. Trditev izhaja iz raziskav, da na svoja čustva lahko vplivamo in da imajo čustva zmeraj nekakšno nalogo. Čeprav se mnogim zdi, da zaljubljenost "pride" kar sama od sebe, pa vendarle lahko vplivamo na njeno intenziteto in način izražanja. Tudi tega se moramo naučiti in vnaprej o tem razmišljati. Naj bo tudi ta članek v pomoč za "ljubezenske bolečine".

Kaj sploh je zaljubljenost?

Psihologi so dokaj demistificirali pojem zaljubljenosti (ne vidijo v zaljubljenosti posebnih skrivnosti), čeprav to še ne pomeni, da o tem vedo vse. Zaljubljenost se definira kot zelo močno čustvo, toda plitvo in kratkotrajno. Moč zaljubljenosti se kaže v tem, da vstopi v ospredje naših interesov, postaja glavni predmet našega razmišljanja in ob tem lahko zanemarjamo ostala področja kot so učenje, šport, prijateljstvo. Imamo močno potrebo po fizični bližini druge osebe, občutek imamo, da je takrat pomembno samo to in da bo trajalo večno. Plitvost se kaže v tem, da se najpogosteje zaljubimo v osebo, ki jo slabo poznamo, bolj nam je pomembna njena zunanja podoba kot resnične lastnosti te osebe, bolj so nam v ospredju naši lastni interesi kot dobrobit druge osebe. Težko prenašamo, če druga oseba namenja pozornost nekomu drugemu namesto

nam, torej se ob zaljubljenosti pojavlja močno ljubosumje. Zaljubljenost spremljajo tudi intenzivne fiziološke spremembe kot so potenje, drhtenje, suha usta, prebavne motnje, izguba apetita. Fiziološke spremembe so podobne kot pri ostalih intenzivnih čustvih kot sta strah ali jeza. Zaradi tega, ker je zaljubljenost zelo intenzivno čustvo, bi se utegnili zgoditi, da "pregorimo", zato je naravni obrambni mehanizem deluje tako, da zaljubljenost traja kratek čas (nekateri že vedo iz izkušnji!).

Intenzivnost doživljanja in različne fiziološke spremembe, ki so tudi opazne na zunaj, lahko ustrašijo mladostnika. Če bo poznal naravo delovanja čustva, bo le-to lažje nadzoroval in uravnaval ter obrnil čustvo v svojo korist, oziroma ob njem užival.

Psihoanalitični psihologi s Sigmundom Freudom kot glavnim predstavnikom pravijo, da je zaljubljenost čustvo, ko v drugemu iščeš samega sebe. Z izkušnjami, zrelostjo in s sprejemanjem odgovornosti se zaljubljenost pretvarja v ljubezen - postaja manj intenzivno, toda globoko in dolgotrajno čustvo, ki se kaže predvsem v sprejemanju drugega z vsemi njegovimi pomankljivostmi in dobrimi lastnosti. Pri ljubezni nimamo potrebe, da drugega spreminjamo po svoji meri kot je to pri zaljubljenosti (glede tega, da ga ne moremo spremeniti po svoji meri, ga zapustimo!), ampak mu pomaga-

mo, da raste v svojo smer. Ljubezen pomeni skrb in odgovornost za drugega, vendar ne tolikšna skrb, da drugemu onemogoča lastni razvoj.

Torej, dragi taborniki, če boste ločili zaljubljenost od ljubezni, bo marsikatera težava lažje premagljiva in vaš odnos z drugimi kvalitetnejši.

Tokratna pesmica je prav posebna. Melita Osojnik, ki jo prepeva, o njej pravi tole: *CMene je pesmica pritegnila, ker so med pravljичne niti besedila vpletene tudi male/velike modrosti in predvsem povabilo k odprtosti in ljubezni. Zanimivo je, da je pritegnila tudi varovance Doma Dolfke Boštjančič na lgu (to so otroci in mladostniki s težjo stopnjo prizadetosti), ki so se pesmico naučili in z njo tudi nastopili.* Dodaja še, da ji je všeč, če gre glasba, ki jo skupaj s svojimi sodelavci ustvarja, med otroke in mlade in še zlasti, če ti pesmice vzamejo za svoje. Med pesmimi za otroke ta vsekakor izstopa, zato ste lepo vabljeni, da jo uvrstite v večerni taborniški repertoar.

Tokratni akordi so zahtevnejši, kot smo jih vajeni, zato pa skladbica zveni nekoliko drugače, mogoče bolj žlahtno. Akord označen z (maj7) je durov kvintakord z veliko septimo, tisti, označen z (zm), pa je zmanjšan kvintakord. Pri prijemu a_{zm} s sheme lahko na četrti struni primete četrto polje, ali pa prvi prst enostavno samo rahlo položite na struno, da ton zadušite. Če se vam akordi po prehodu zdijo pretežki, lahko igrate kar tiste z začetka.

Posnetek pesmice v MP3 formatu najdete na SiOL-ovem Veselem spletu (<http://www.siol.net/Veseli-Splet>), spletna stran Melite Osojnik pa »sliši na naslov« <http://www2.ar-nes.si/čnavsen1/>.

V mačji deželi

Zvezdana Majhen/Artur Azarkevich

Uvod:

$g a_{zm} D_7 g a_{zm} D_7$

$g c D_7 g$
V mačji deželi na koncu sveta

$g c D_7 B_{maj7}$

vsak dan napreduje malo zlata

$c F B_{maj7} Eb$

in ga pripeljejo v mavrični grad,

$a_{zm} D g$

kjer tkejo ljubezen in večno pomlad. (2x)

Prehod:

$g a_{zm} D g a_{zm} F$

$b e_b F b$
V mačji deželi na koncu sveta

$b e_b A_b D_b$

vsi se poznajo v globino srca,

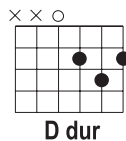
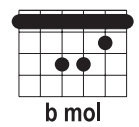
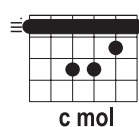
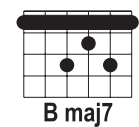
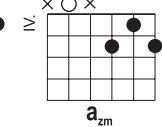
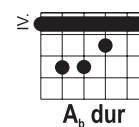
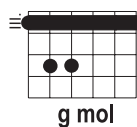
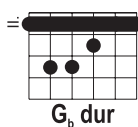
$e_b A_b D_b G_b$

nihče se ne stara, nihče ne zboli,

$c_{zm} F_7 b$

nihče ni več vreden od drugih ljudi. (2x)

V mačjo deželo na koncu sveta
vabljen je vsak, ki pobožati zna,
vsak, ki se smeje s svetlobo v očeh
in rad zadrži tujo dlan v dlaneh. (2x)

Kajak

Je možno imeti popolno kontrolo nad vodo? Je možno zatreti strah pred velikimi rečnimi valovi in jih izkoristiti za neizmeren užitek in igro z njimi? Voda bo vedno predstavljala izziv človeku in željo po tem, da bi jo premagal. Konec koncev smo prišli iz vode!

Kajak je eden izmed bolj priljubljenih adrenalinskih poletnih športov v Sloveniji. Ker je Slovenija relativno bogata z divjimi (Sava, Savinja, Soča, Kolpa ...) in mirnimi rekami (Drava, Mura ...) nudi tako zahtevnejšim kot tudi nezahtevnejšim kajakašom mnogo zabave in užitkov. V zadnjih destih letih se je ta šport tako razvil, da na tržišču najdemo že toliko različnih kajakov, da se je že težko odločiti za nakup. Ko se odločamo za nakup, se seveda moramo vprašati, ali potrebujemo kajak za mirne ali divje vode. Če se odločimo za prvo možnost, potrebujemo dolg poliesterski kajak, ki je lahek, stabilen in lahko vodljiv. S takim čolnom na mirni vodi dosežemo veliko večjo hitrost kot s kajakom za divje vode. Vendar ima ta kajak tudi pomanjливosti. Ker je narejen iz tankega poliestra, ni primeren za divje vode, ker ob trku s skalo hitro počni in ga je potem potrebno zakrpati. Seveda se lahko odločite za nakup čolna, ki ga za majhne denarje kupite v kakšnem trgovskem centru in ga kasneje napolnite z zračno tlačilko. Taki čolni so zelo nerodni, počasni in se hitro predrejo. Seveda obstajajo tudi kvalitetni kajaki, ki so narejeni iz istega materiala kot rafti, vendar so cene teh čolnov bistveno višje kot cene čolnov iz trgovskih centrov.

Če pa ste željni divjih avantur, si morate omisliti kajak za divje vode. Pri teh kajakah je izbira še večja kot pri kajakah za mirne vode. S preprostim pravilom bi lahko rekli:

bolj kot obvladate vodo, krajši čoln potrebujete. Za začetnike pa je vsekakor pomembno, da začnejo z daljšim čolnom (približno 3 metre). Spopadanje z brzicami, rokami in hitrimi tokovi zahteva veliko več tehničnega znanja, fizične moči in občutka za ravnotežje kot veslanje na stoječih vodah. Za veslanje po divjih vodah je osnova vsekakor eskimski obrat (eskimotiranje). Z drugimi besedami: to je poseben sunek s telesom in veslom, ki ga uporabimo, če se s čolnom prevrnemo. V takem primeru uporabimo ta gib in čoln se z našim telesom obrne v prvotno stanje. Ker je veslanje na divji vodi polno prevračanj (predvsem na začetku), je učenje eskimskega obrata obvezno za vse začetnike. Pri veslanju na divjih vodah je zelo pomembno, da ne nikoli ne veslamo sami. Divja voda ni tako nedolžna, kot se včasih zdi. Posebno navarne so skale, ob katere lahko trčimo z glavo, podvodni tokovi in grmičevje, ki se skljanja nad vodo, v katerega se lahko zapletemo.

Veliko nevarnost predstavljajo tudi stebri mostov, na katerih se rečni tok razpolovi.

Posebne užitke izkušenim kajakašem nudijo izredno kratki čolni (njihova dolžina je približno meter in pol), s katerimi je na divji vodi mogoče početi salte in druge vragolije. Seveda je za obvladanje teh čolnov potrebno veliko predhodnega znanja in izkušenj.

Za izvajanje tega športa poleg čolna potrebujemo še veslo (vesla za mirne vode se razlikujejo od vesel za divje vode po obliki lista), čelado (varuje našo glavo pred morebitnimi trki v skale), rešilni jopič, krovnico (onemogoča vodi, da pride v čoln) in neoprenske obleke. Cene te opreme so seveda zelo različne in odvisne od kakovosti materialov.

Priljubljene kajakaške točke: Soča, Savinja, Sava (umetna kajak proga Tacen), Kolpa (od Osilnice do Broda na Kolpi), Sava Bohinjka.

Foto: Blaž Verbič.

Spominska knjiga

Iz poslovilnih besed ob slovesu od Jane Leskovec

Zgodbo bi vam rad povedal, zgodbo o neki deklici, zgodbo o deklici, ki so jo vsi imeli radi. Jana je bilo njeno ime, dvanajst let bi letošnje jeseni praznovala. Lep praznik bi to bil, povabila bi sošolce iz šestega razreda, pa še kakšno prijateljico, prijatelja. Toda tam v tistem šestem razredu bo en stol prazen ... Njen sto l... Sošolci se bodo morda le še spomnili, da so jo nekoč poznali, Jano in tudi skupaj z njo v šolo hodili. Da je bila dobra odlična šolarica, da je veliko vedela in hotela vedeti več ...

In prijazna, kot malokatera. Potem se bodo spomnili, da je bila korajžna, gibčna, vesela. Polna otroških, nikomur škodljivih vragolij. Doma so jo radi imeli, kaj je ne bi. Saj je bila zlat otrok, otrok ljubezni, sad prave in pristne sreče ... Pri tabornikih so jo cenili, šla je mednje, ker se je hotela veliko naučiti, ker se je hotela privaditi tovarištvu, ker ..., ker je hotela biti enaka med enakimi, ker se ji je v srce usedla narava. In prav ta narava ...

Ko so letos na črnovrški šoli razdelili spričevala, je učenko Jano čakal prijeten teden ..., na Pšenku po Hlevišami, na poletnem taboru črnovrške čete.

Sreda se je nagibala v večer, vsi, ki so tam taborili, so delali tisto, kar se pač v taboru del a..., kar taborniki počnejo ... In zgodilo se je nenadoma, narava je pokazala svojo strašno moč ...

In nato je bila tišina ... In bili so zaprepani obrazi, nemi očitki ..., nema vprašanja ... Zakaj? Zakaj prav ona? Zakaj je ta narava, ki jo imamo radi in jo spoštujemo, zahtevala tako strašen davek. Ugrabila je cvet, ki je komaj začel brsteti ... Odgovora ni bilo in ga ne bo ...

In danes je pred nami bela krsta, nemo nam pripoveduje, da je angel odšel med angele ...

To je torej zgodba o deklici Jani, o deklici ki je oropana vsega ... In ni pravljica, je pripoved o kruti resnici. Pripoved, povedana v opomin in spomin.

Kdor je danes posodil zadnjo pot iz srca in resničnega sočutja, naj bo zahvaljen.

Draga mlada prijateljica! Še kratka pot do cerkve in nato te čaka objem matere zemlje. Dana je tej zemlji velika čast, sprejela bo nedolžno bitje ...

"Memento mori ..."

Sestri Odgovarjata Sotrpinom

Najprej en poletni pozdravček vsem. Počitnice so tu in bodo še trajale, tako da brez skrbi, šola je obešena na klin, sonček je tu, pa po morju diši in čas je, da počnete vse tisto, česar čez leto ne morete. Izkoristite to poletje, je najin nasvet, naj bo nepozabno!!! Kljub vsemu so tu vaša vprašanja, in seveda najini odgovori.

VPRASHNJE:

Dragi Kubla in Kabla!!!

To pismo pišem iz velike jeze, ki je nikakor ne znam ukrotiti. Zadnje čase me vsaka malenkost spravi ob živce in izgubim nadzor nad sabo. Potem mi je seveda žal, saj v trenutku jeze govorim stvari, na katere še pomisliti ne smem! Zaradi tega sem se skregala s svojo najboljšo prijateljico in ne vem, kako naj se ji opravičim.

Mogoče vidve vesta, kako naj umirim svojo jezo, saj se bojim, da bom zaradi nje izgubila vse, ki mi resnično veliko pomenijo.

Ta jezna L

ODGOVOR:

Čao, Ta jezna, zdi se nama, da boš moral najprej malo globlje pogledati vase in ugotoviti, kje je vzrok za tvojo jezo in izbruh. Le tako se je boš lahko otresla, zato ti predlagava, da se iskreno vprašaš, zakaj tako reagiraš in si še bolj iskreno odgovoriš, pa boš na pravi poti. To bi bil prvi korak, sledijo mu pa drugi, najti moraš svoj sistem nadzora jeze, odloči se za kakšen gib ali besede, ki te bodo odvrnile od napačne reakcije, in jih seveda uporabljaj vedno, ko začutiš potencialno situacijo. Vztrajaj, vedno pa so ti na razpolago tudi druge oblike pomoči, pogovoriš se lahko s kom doma ali pa šolsko psihologinjo. Srečno.

VPRASHANJE:

Ojla!

Redno berem vajino rubriko in je FUL KUL. Upam, da mi bosta znali pomagati, saj sta sigurno ful dobri tabornici in poznata takšne probleme. Letos

sem se vpisala k tabornikom in spoznala veliko novih ljudi in saj vesta, da kjer so taborniki, je zabava, a ne!!! Problemi pa se začnejo pri mojih starših, ki mi grenijo življenje. Vedno kadar imamo vodove ali pa družinske sestanke, moram jaz takoj domov, ponavadi že čez pol ure. Potem je pa tukaj še taborjenje, o katerem lahko samo sanjam, saj me starši ne bodo niti slučajno pustili. Pomagajta! Kaj naj naredim?

P. S.: Oprostita zaradi grde pisave in pravopisnih napak.

ODGOVOR:

Živ, ja zoprna stvar, glede vseh vodovih in družinskih sestankov si boš lahko pridobila zaupanje staršev le sama skozi čas, kar se pa taborjenja tiče, predlagava, da se oba starša udeležita sestanka, ki ga bo tvoj rod verjetno organiziral pred taborjenjem in tam bosta lahko ugotovila, kako dobro in koristno bo taborjenje zate kot osebo in najstnico. Če dvomiš v to, potem svoje težave zaupaj vodniku oz. vodnici, da bo posvetil/a več pozornosti tvojim staršem in ju omehčal, saj vsi vemo, da so taborniki zakon, a ne! Poročaj septembra, nujno!

VPRASHANJE:

Živjo, sestri!

Tudi jaz sem eden izmed tistih, ki nam ljubezen povzroča ogromne težave. No, pa k stvari. Zaljubljen sem v punco, ki je tri leta starejša od mene, torej je že 18. Zelo rada se druži z mano in se smeje mojim foram ..., samo tega ne vem ali sem ji tudi jaz všeč. Strah me je povedati resnico, saj me mogoče potem ne bo več marala. Z njo bi res rad bil dober prijatelj ali pa še kaj več, samo kako naj ji vse skupaj povem. Velikokrat sam jo že poiz-

kušal pozabiti, vendar ni šlo!

Vprašanje je, ali naj ji povem kaj čutim do nje ali ne???

M.

ODGOVOR:

Love is in the air ... prepevava trenutno in sva ti kr malo fouš. Tkole bova rekli, dejstvo je, da se punce hitreje razvijajo na vseh področjih od vas fantičev, zato si mogoče zanjo malo prezelen, vendar je to še vedno njena odločitev. Če se ti zdi, da bi zadeva lahko funkcionirala in si začutil kakšne pozitivne vibracije in signale tudi z njene strani, potem go for it, boy. Mogoče se bo zdaj preko poletja pokazala kakšna primerna priložnost med druženjem, pa poizkusi svojo srečo, nimaš kaj izgubiti, če te bo zavrnila, sta verjetno še vedno lahko dobra prijatelja. Kar pogumno.

Ena globoka se je Kuhli utrnila zejle, in sicer gre takole: *Morda je ljubezen smisel življenja. Morda. Zagotovo pa je življenje brez nje največji nesmisel.* Lepo ha, no upava, da se vas je vsaj malo dotaknilo, in vas vabiva v svojo družbo tudi v novem šolskem letu, dosegljivi bova na naslovu SOS rubrika, Parmova 33, Ljubljana ali na kuhla.kahla@gmail.com.

Uživajte poletje in naj se vas problemi izogibajo, če pa ne, pa veste, kam se obrniti.

Kuhla&Kahla

Boris Volarič: FACA

Faca je vedno nekdo, ki te s svojimi dejanji navdihne. In kdo drug kot človek, ki nas vodi na naših taborniških poteh, bi lahko bil največja faca? Boris Volarič. Naš Vol. Kdo ga še NE pozna?!

Najprej nam povej nekaj nasplošno o tvoji taborniški karieri.

"K tabornikom sem začel hoditi že v drugem razredu in 6 let kasneje sem šel na svoje prvo taborjenje. Mama tudi pravi, da so me taborniki čisto spremenili. Zdaj požrem vsako svinjarijo (razen graha), prej pa ... Ampak ko enkrat padeš not, ne moreš več ven."

Kako pa si dobil svoje taborniško ime - Vol?

"Dobil sem ga v isti računalniški sobi na osnovni šoli, kjer sedaj delam. Moj zadnji in najljubši vodnik - Ari nam je dejal, naj si izmislimo svoja taborniška imena. Rekel je, naj bom Vol in istega leta (1992) so me na taborjenju tako krstili. Vedno so se mi zdeli tisti, ki so že imeli svoja imena, glavne face."

Kaj vse si že počel pri tabornikih?

"Pri 14 letih sem bil pomočnik vodnika, pri 16 načelnik čete Gamsov, pri 18 starešina čete, potem še malo vmes gospodar in načelnik družine GG, ves ta čas pa tudi vodnik. Nikoli nisem bil na vodniškem tečaju, sedaj pa sem skoraj inštruktor II. stopnje."

Pa sedaj?

"Funkcije niso pomembne. Trudim se nuditi podporo

vodnikom v rodu pri njihovem delu. Skrbim tudi, da je Mariborski taborniški center vedno lepo urejen in ima odprta vrata. Skrbim, da so načelniki vseh mariborskih rodov obveščeni o dogajanju in se trudim, da kar najbolje sodelujemo. Delam tudi na spletnem servisu RutkaNET."

Povej mi o tisti taborniški akciji, ki ti je najbolj ostala v spominu.

"Ful akcije? Samo take, na katere sem enostavno šel in jih nisem organiziral. Bivakiranja. S četo Gamsov na Prvomajski frati, s PP-ji na Šumiku, z vodniki na Lepenatki, z grčami na Cerkniskem jezeru, z vodom rkov na Prvomajski frati ..."

Poleg tabornikov ti čas polni ...?

"Hodim v službo, kjer vzgajam računalnike, da razumejo otroke. In obratno. Obdelujem vinograd in negujem vino v kleti. Seveda ga tudi degustiram. V mejah normale. Najpomembnejša je kultura pitja, katere pa slovenska mladina žal nima. Poslušam glasbo. Skoraj izključno rock. Najraje v živo."

Kakšni so kaj tvoji taborniški cilji?

"Trenutni cilj je samo eden: Diplomirati. Potem pa ... Hm ... Služba ... Štalca ... Kravca ... Če bo kravca ta prava in bo za, pa še kakšno tele ... ali dve ... ali tri ..."

Kje pa vidiš mesto taborništvu v Mariboru v prihodnosti?

"MTC bo osrednji skavtski center za SV Slovenijo, v Mariboru bo 8 rodov, vsak s po 100 člani ... Tesno bodo sodelovali z lokalno skupnostjo, šolami ... Vse rodove in Zvezo bodo vodili dijaki in študentje. Jaz pa bom prišel v Gornji Grad, kjer se bo ravno zaključevala druga izmena taborjenja XI. SNOUB, ki jo bo vodilo mlado in izkušeno taborno vodstvo. Prisedel bom k prijateljem ob tabornem ognju, opazoval zvezde nad Lepenatko in se predal vonju sveže pokošene trave. Sanjam? Mogoče ne. Trudil se bom, da se bodo sanje uresničile! Zato mi pravijo Vol. Ker sem trmast kot vol."

Kako izgleda ljubezen?

O ljubezni je napisanega že veliko, pa še vedno pišemo o njej in še vedno bodo pisali o njej, saj jo vsak izmed nas izraža in občuti na drugačen način. O tem, kako izgleda ljubezen, je pisal tudi sveti Avguštin:

"Ima roke, s katerimi pomaga drugim. Ima noge, s katerimi pohiti k slabotnim in potrebnim pomoči. Ima oči, s katerimi uvidi stisko in pomanjkanje. Ima ušesa, s katerimi prisluhne vzdihom in bolečinam ljudi. Tako izgleda ljubezen."

Veliko ljudi živi iz dneva v dan, ne da bi ljubezen spoznali, jo izkusili in se v njej veselili, pa vendar po besedah Johna Powell, S. J., še vedno naša življenja oblikujejo tisti, ki nas ljubijo - in tisti, ki nam ljubezen odrekajo.

Ljubezen vedno oživi, ko spoznamo, da naša korist v razmerju ni odvisna od tega, kar bomo od nekoga dobili, temveč od tega, koliko bomo dali.

Zato je ljubezen kot prelepa roža - ne smem se je dotakniti, a njene vonjave vrt me vseeno spremenijo v kraj radosti.

Užij dan?

Šolske torbe smo vsaj za dobra dva meseca obesili na klin. Bolj ali manj zaslužene počitnice so tu. Življenje, morje, sonce, zrak, svoboda in za nameček še kakšno nepozabno taborjenje. Bomo našli čas in voljo še za kakšno dobro knjigo?

Kljub iskrenemu dvomu, da bodo knjige vaš letošnji hit poletja, se čutim dolžnega namigniti na kakšen literarni priblišek. Želel sem predstaviti deli manj znanega slovenskega ustvarjalca **Lenarta Zajca**. Njegova pestra romana z naslovoma **5 do 12** in **Zguba** tvorita zaključeno celoto in sta res odlično in sproščujoče poletno branje. Žal se je s predstavitvijo zataknilo, zato ju tokrat samo omenjam in vabim, da si prvi vtis ustvarite kar sami. Danes pa vam raje predstavim nekaj popolnoma drugačnega.

Se spominjate moža, ki sliši na ime **Morrie Schwartz**? O njem smo že pisali. Poleg nekoč že predstavljene filozofije življenja in smrti (Modrost starega učitelja) je svoje misli zapisal še v knjigi s pomenljivim naslovom **Živeti do konca**. Njegovi zapisi so me pritegnili zaradi odlomka na hrbtni strani male knjižice. Dokončno pa so me njegova razmišljanja prevzela – seveda z običajno in nujno kritično distanco – s tako navidez naravnim in samoumevnim poglobljanjem razsežnosti načela *carpe diem* v razmerah, ki bi jih v vsakdanjem površnem življenju označili vsaj za absurdno tragične, če ne kar brezizhodne. Le človek, ki se je naučil živeti, zmore tako govoriti tudi o lastni smrti. Kar je govoril in zapisal, je tudi živel. Živel prav do konca.

Živel je majhen val, ki se je pozibal na morski gladini pred obalo in se pri tem zelo zabaval. Nenadoma pa je spoznal, da se bo raztreščil ob obali. Velik, prostran ocean ga je neizbežno gnal proti obali. »Moj bog, kaj se dogaja z mano?« se je spraševal s kislim in obupanim izrazom na obrazu. Mimo je prineslo drug val, ki se je prav tako pozibal na morski gladini in se je ob tem zelo zabaval. In drugi val je dejal prvemu: »Ničesar ne razumeš. Žene te proti obali, kjer se boš raztreščil.« Drugi val pa mu je odgovoril: »Ne jaz, ampak ti ničesar ne razumeš. Saj sploh nisi val; si le del velikega oceana.«

Morrie Schwartz ni le val; je del človeštva. Umrl je, vendar bo živel tudi dalje. V drugi obliki? Kdo ve? Verjamem, da je le del mogočnejše celote ...

Jež svetuje, vi preberete:
Morrie Schwartz, Živeti do konca

Bine in Dane

Popravni izpit

Bine: Luka Snoj
Dane: Peter Rink

Fotografije in oblikovanje: Blaž Verbič

Kako lepo. Šotori stojijo,
mulci se igrajo ...
Kej lepšega kot tabor?!

Bine in Dane v taborniški šoli v Trzinu med poukom namesto
da bi postrojila, sanjarita o taborjenju ...

DOBRO JUTRO FANTA!!!
Spali pa ne bomo v šoli!

Za kazen dobite
POPRAVNI IZPIT!!!

Aaaa?

... dokler ju sredi sanj ne zbudi učitelj!

Joj, ne!
Popravni izpit.
Celo poletje se
bova učila ...

... in ne bova
mogla na tabor!

Narediva popravne
v prvem roku!

In greva potem
na tabor!

Nikoli se je ne
bova naučila za izpit ...

Takoj sta se lotila učenja
in se zakopala v taborniške knjige.

Tale Ivotova pesem
je pretežka za naju.

Danes imata z
Binetom popravni izpit.
Kje pa je Bine?

Rekel je da bo
zalival šolo in da naj
tega ne povem ...

... ups ...

Naslednji dan je v šolo prišel samo Dane ...

Se opravičujem za zamudo. Sem imel še neke opravke.

Za kazen boš stokrat na tablo napisal deseti taborniški zakon.

... tabornik je vedoželen, tabornik je vedoželen, tabornik je vedoželen ...

Hmm, a se vedoželen piše z j al' brez?

Ničesar ne znata. Bomo videli kako bosta pisala.

Najprej vaju bom izprašal pred tablo. Zgodovina taborništva?

Pri. Bine. Pomagaj mi! A vs kaj o tem?

Pisala bosta test iz »Taborniške filatelije«!

Še sreča, da sem si napisal plonk!

Še sreča, da je zraven Bine, ki vse zna!

Aha! Prepisujeta! Zdaj se bosta pa celo poletje učila!

Aaaa...

Nič ne bo s taborom. Celo poletje bova v šoli ...

Kakšne moraste sanje!

PUF!

BINE, DANE!!!
Zbudita se!
Obisk z ZTS-ja je prišel!

Si predstavljaš, kakšna sta obraza Bineta in Daneta na naslednji fotografiji? Nariši ali opiši ju!

Si zamišljaš, kako bi se zgodba lahko nadaljevala? Nariši ali napiši.

Vse pa pošlji Binetu in Danetu na naslov:
Bine in Dane
Tacenska 176
1211 Ljubljana Šmartno
ali na e-mail: binedane@email.si.
Najboljši bo nagrajen.
Nagrada je prigrizek z Binetom in Danetom.

Kar naenkrat pa sta se zbudila iz sanj in se znašla na taborjenju ...

Zbijanje koze

Na primerni oddaljenosti postavimo na večji kamen pločevinko. Ta ponazarja kozo. Eden od igralcev je pastir, ki čuva kozo. Ostali imajo v roki teniške žogice, postavijo se za črto in poskušajo kozo zbiti. Istočasno lahko meče le eden.

Podrto kozo mora pastir takoj postaviti. Šele potem lahko lovi otroke, ki skušajo pobrati svoje žogice. S tistim, ki ga pastir ujame, zamenjata vlogi.

Najlažje je priti do žogice takrat, ko je kdo zbil kozo in jo mora pastir spet postaviti. Pastir lahko lovi do mesta, od koder ostali mečejo. Ne sme pa premikati žog, ki so jih vrgli zbijalci koze.

Avtorici: Nasta Roblek (kricakraca@yahoo.com) in Meti Buh (meti@rutka.net).

REBUS

BUUUUUM!!!!

(glagol)

+

**angleški izraz za
prijazen, prijeten**

(rešitev: počitnice)

Avtorica: Barbara Bačnik - Bača (barbara.bacnik@rutka.net).

STRIC VOLK

Uf, kako so aktivni tile moji taborniški bratje in sestre. Le s težavo namreč sledim dogajanju; še posebej, če se v enem vikendu dogaja več stvari. Tako sem bil zadnjič v Slovenski Bistrici in skušal najti kakšno svežo kost. Prave, ki jo imam najraje, nisem našel, sem pa na starešinstvu ZTS in na državnem mnogoboju imel kaj glodati.

Tokrat za spremembo ne zgodbe o jari kači in članarini oziroma odvodu članarine na ZTS. Tudi Tabor je doživel svojo reinkarnacijo v obliki revije za vse (da ne bo pomote, ne vsebinsko, pač pa za tiste, ki bodo v letu 2006 plačali članarino). Upam le, da se jih bo nabralo toliko, da se bo ta računica izšla, saj je šef vseh slovenskih tabornikov zaznal upadanje članstva v vseh segmentih organizacije. Razlog za upadanje je pripisal zunanjim "sovražnikom", kar je precej slaba tolažba. Res se sprašujem, do kam se mora tabornik ugrezniti, da bo zaznal, da je, oprostite izrazu, "v dreku". Precej očitno je namreč, da mu smrad ne zadošča za streznitev ali še boljše prevetritev.

Ta bi prav prišla tudi na državnem mnogoboju, kjer so smrad zaznali vsi; po gnojnici, slabi organizaciji in ribjem zajtrku. Ja, riba smrdi pri glavi. To vedo vsi, ampak lažje se je obrniti, odmakniti in poiskati delo na svojem vrtičku. Veliko lažje kot pa obdelovati našo skupno njivo, saj 20 tisoč kvadratnih kilometrov res vzame preveč časa. Še posebej, če jo moraš obdelati sam (o vodovem duhu in pripadnosti pa ne duha ne sluha).

kljub vsemu je bila udeležba na mnogoboju odlična. To si v prihodnjih mesecih več kot želi tudi statutarna komisija, ki je pripravila predlog novega statuta. Kaj se pa to tiče nas, bodo porekli vrtičkarji, se osvežili s kozarcem vode in nadaljevali pri svojem najljubšem opravilu.

Stric volk

tabor@rutka.net

NAGRADNA KRIŽANKA

				SESTAVIL: IVO KOVAČ	KVALITETA	KAJNOV BRAT	MORALNI NAUK	EVA RAS	PREGOVOR, REKLO	SLOVNICO ŠTEVILO, KI ZAZNAMUJE VEČ KOT DVE STVARI	VRSTA JABOLK, TUJI IDARED	NATAŠA ABRAM
				POKLICNI SNEMALEC								
				MESTO V S. ITALIJI (TURIN)								
TABOR	AFRIŠKA ANTILOPA	IZBOČENA POVRŠINA	ORANŽNO RJAVA BARVA					DOGOVORJEN ZNAK, KODA				ODPRTA POŠKODBA
			POD, TLO					KIHLJAJ				
LAK NA OSNOVI NITROCELULOZE									RAŽENJ			
KRAJ, KJER SE IZLIVA REKA						LITU			IRSKA REPUBL. ARMADA			
ITAL. FILOZOF IN ZDRAVNIK (PIETRO D')						FIN. SMUČ. SKAKALEC (JANNE) DOLGOREPA PAPIGA			SAMOZADOVOLJEVALEC			
LIDIJA OSTERC			NADLEŽNA ŽUŽELKA				PULJSKA ZNAMENITOST	UPANJE				
			TROPSKI KOPITAR Z RILCEM					POJAV NA VODI				
PODOBA GOLEGA TELESA				NAJBOLJ RAZŠIRJENA RASTLINA						NAŠA PEVKA	RAJ, PARADIŽ	ZELENA ŽABICA
			IZRODEK									
TABOR	IZRASTEK NA GLAVI				KDOR ARANŽIRA							
	NAŠ VESLAČ (IZTOK)				STAR CITROEN							
KLEKLJAN (ZDELEK IZ IDRJE)						ROMUNSKI PISATELJ (MIRCEA)						
						ANTON JANSÁ						
ČLOVEK, KI KUPI VSE KAR MU PRIDE POD ROKO								ZIMSKA PADAVINA				
ŠAHOVSKA IGRA								JEZERO V ETIOPIJI				

SLOVARČEK: ABANO - italijanski filozof, ELIADE - romunski pisatelj, ONIOMAN - človek, ki vse kupi, TANA - jezero v Etiopiji

Nagrajenci in nagradni razpis številka 7-8

Med poslanimi kuponi za nagradno križanko iz številke 5-6 smo izžrebali naslednje nagrajence, ki prejmejo knjižne nagrade:

Vita Petan, Gačnik 77b, 2212 Pesnica, Helena Harej, Lokavec 25, 5270 Ajdovščina, Robert Šubic, Ob potoku 7, 4226 Žiri, Drogino nagrado prejme Črt Belingar, B. Kalina 16, 5250 Solkan. Čestitamo!

Nagradni kupon pošljite najpozneje do 10. avgusta na naslov: Revija TABOR, Parmova 33, 1000 Ljubljana. **Obvezno na dopisnici.**

NAGRADNI KUPON - 7-8

Rešitve so: _____

LIERER
Panzion-restavracija
Srednje Gmejnje 32e

ZADRUGA

JAZONI

Reševalec: _____

DROGA

**POSTANI
POKLICNI VOJAK
SLOVENSKE VOJSKE**

**INFORMACIJE:
080-13 22**

V SLUŽBI DOMOVINE

**MOŽNOST PROSTOVOLJNEGA SLUŽENJA VOJAŠKEGA ROKA
IN OPRAVLJANJE SLUŽBE V POGODBENI REZERVNI SESTAVI SV**

www.slovenskavojska.si
naborna.pisarna@mors.si